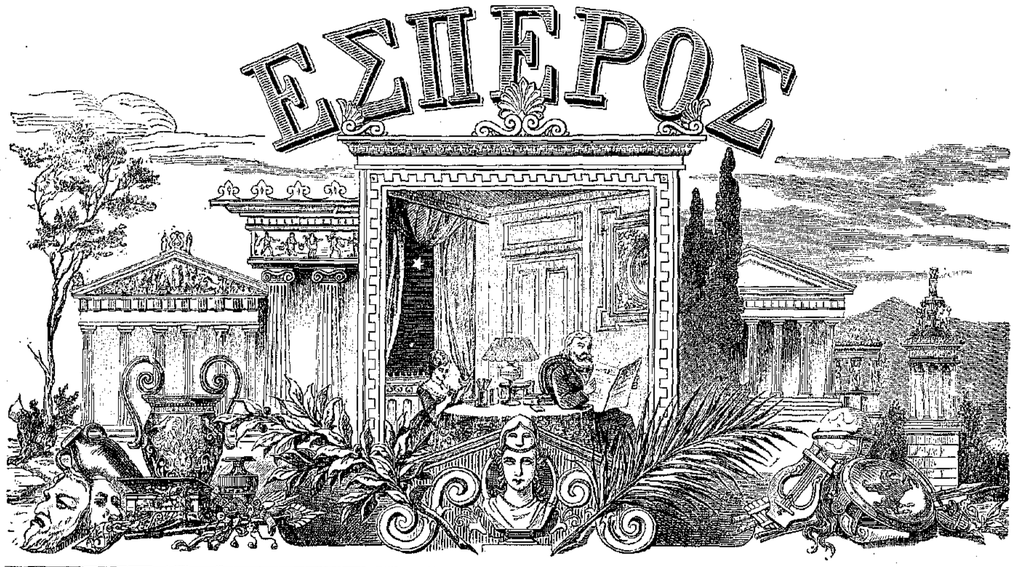

ΕΤΟΣ Σ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ τῇ 15|27 Μαΐου 1886 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβ. 16. Ἀρ. 122.

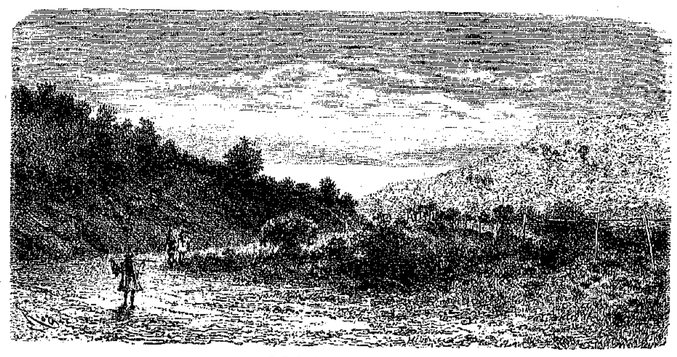

Η ΕΙΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑ ΑΓΟΥΣΑ ΟΔΟΣ

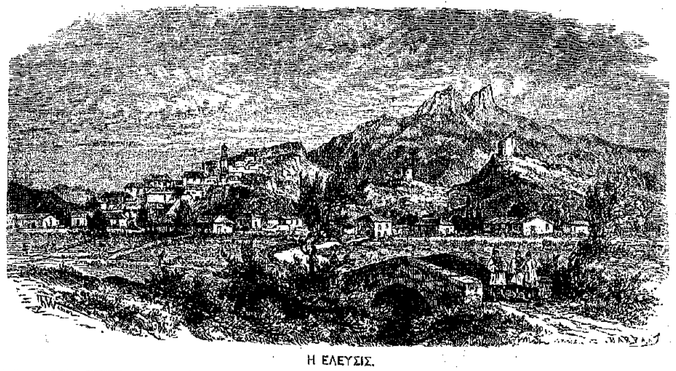

Η ΕΛΕΥΣΙΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Ἐλευσίς. — Ὁ Παπισμὸς καὶ ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζώμη. (Συνέχεια.) — Ὀδυσσείας ψ ὑπὸ Νικ. Γ. Δοσίου. (Συνέχεια.) — Ὁ γάδος τοῦ Σολομῶντος ἐν Ἱερουσαλὴμ, τὸ πάλαι καὶ σήμερον. — Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος. Ἱστορικὸν διήγημα ὑπὸ Γ. Π. — Τὸ ὄρος Αἴτνη ἐν Σικελίᾳ. — Εἰς Περσέφονην καὶ τὰ περὶ ἐαρ. (Τέλος.) — Πλωτὸς φανὸς καὶ τηλεγραφικὸς σταθμός. — Ὁ ἐπιφανὴς τῆς Μαρίας Ἀντουανέττας βασίλισσης τῆς Γαλλίας. — Ἀνάμνησις ἐνὸς Καλαβρυῶ. Διήγημα Κατουάλδη. Μετάφρ. Δ. Τ. Καραγιαννάκη. (Τέλος.) — Τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Αὐστραλίας. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ εἰς Ἐλευσῖνα ἄγουσα ὁδός. — Ἡ Ἐλευσίς. — Α'. Ὁ γιὸς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σολομῶντος. — Β'. Ὁ γιὸς ἐπὶ Ἡρώδου. — Γ'. Ὁ αὐτὸς γιὸς σήμερον. — Ἡ Αἴτνη. — Ἀρχαῖον ἀτάλαντον παριστῶν τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων ἐν Περσίᾳ. — Πλωτὸς φανὸς καὶ τηλεγραφικὸς σταθμός. — Ὁ ἐνταφιασμὸς τῆς Μαρίας Ἀντουανέττας βασιλίσσης τῆς Γαλλίας. — Οἱ σωματοφύλακες τῶν βασιλέων τῆς Περσίας. — Ἔκπαγλον Παράδειγμα· Ἰάκωβος Τομπάζης.

Η ΕΛΕΥΣΙΣ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 17.)

ΕΡΙΗΓΗΤΗΣ ἐκδρομῆ εἰς τὰ πέριξ τῶν Ἀθηνῶν, ἰδίως κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔαρος, εἶναι ἡ ἐκδρομὴ μέχρις Ἐλευσῖνος. Πράγματι δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ ὡραιοτέρας σκηνογραφίας ἢ ὅσας παρουσιάζει ἡμῖν ἡ ὁδός, ἡ διὰ Δαφνίου εἰς Ἐλευσῖνα ἄγουσα. Σήμερον ἡ σιδηροδρομικὴ ἁμαξοστοιχία μεταφέρει ἡμᾶς ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ σχεδὸν ἐκεῖ· ἀλλ' ὅταν λέγωμεν ἐκδρομήν, ἐννοοῦμεν τὴν πεζῇ ἢ ἐφ' ἵππου, καθ' ἣν ὅλαι αἱ τοποθεσίαι ἐμφανίζονται ἡμῖν θαυμηδὸν καὶ ὡς ἐν πανοράματι.

Παραθέτομεν σήμερον δύο εἰκόνας, ὧν ἡ μὲν παριστᾷ τὸν κόλπον, ἐν ᾧ κεῖται ἡ Ἐλευσίς, ἡ δὲ τὴν γενικὴν θέαν ἐπὶ τῆς σημερινῆς κωμοπόλεως, ἥτις κεῖται ἐν ᾗ θέσει τὸ πάλαι ἔκειτο ἡ περίβλεπτος Ἐλευσίς, ἡ ἱερὰ πόλις ἐν ᾗ ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, τὰ ἀρχαιότατα καὶ ἱερά, εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης. Τὰ μυστήρια ταῦτα ἦσαν ἐν ἀρχῇ ἑορταὶ θερισμοῦ, τελούμεναι ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ἐλευσῖνος ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἀρχαίων τῆς πόλεως οἰκογενειῶν· δι' αὐτῶν τῶν τελετῶν προσφέρετο φόρος εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν θεὰν Δήμητρα διὰ τὴν εὐφορίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀνεμιμνήσκοντο οἱ κάτοικοι τῆς ἀρχαιοτέρας ἐποχῆς, καθ' ἣν αἱ γαῖαι ἔκειντο χέρσοι καὶ ἀκαλλιέργητοι. Πότε ἤρξαντο τελούμενα τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, δύσκολον εἶναι νὰ ὁρίσῃ τις· τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἐδόοτησαν αὐτὰ οἱ Θρᾶκες, οἱ ἀπὸ Βοιωτίας καὶ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀττικῆς καταλαβόντες καὶ οἰκήσαντες· ἡ ἀνάπτυξίς των ἐπῆλθε κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Πεισιστρατιδῶν, ὅτε διὰ τῶν Ὀρφικῶν ἐνισχύθη ἡ λατρεία τῆς Δήμητρος διὰ τῆς συγχωνεύσεως καὶ διονυσιακῶν τελετῶν.

Ὁ τόπος δέ, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο τὰ μυστήρια ταῦτα, ἦτο ὁ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Περικλέους κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ διασήμου ἀρχιτέκτονος Ἰκτίνου οἰκοδομηθεὶς ναὸς τῆς Δήμητρος, εὐρύχωρον, τετράγωνον οἰκοδόμημα, περικυκλωμένον ὑπὸ διπλοῦ περιβόλου. Ἡ τελετή, εἰς ἣν ἐπὶ ποινῇ θανάτου δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ μέρος ὁ μὴ μεμυημένος τὰ μυστήρια, ἐτελεῖτο ἐν μηνὶ Βοηδρομιῶνι (ἀρχῇ Ὀκτωβρίου καθ' ἡμᾶς). Ὁ θέλων νὰ μυηθῇ τὰ μυστήρια (καὶ πᾶς Ἕλλην ἐλεύθερος ἦτο δεκτός) ἠγαγκάζετο πρότερον νὰ ὑποστῇ δοκιμασίαν, τὰ μικρὰ λεγόμενα μυστήρια, τὰ ὁποῖα ἐτελοῦντο κατὰ Μάρτιον μῆνα ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἰλισσοῦ παρὰ τὰς Ἀθήνας. Ἓν ἔτος μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ μεγάλα μυστήρια οἱ μῦσται ἠδύναντο νὰ προβιβασθῶσι ἐπόπται. Ἡ μύησις ἐγίνετο ἐν καιρῷ νυκτός· οἱ εἰσαγόμενοι ἦσαν στεφανωμένοι διὰ μύρτων καὶ ὤφειλον ν' ἀποκλύσωσι τὰς χεῖράς των διὰ ἱεροῦ ὕδατος. Δημοσίᾳ δὲ προεκηρύττετο ὅτι πάντες ὤφειλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ μυστήρια καθαραῖς ταῖς χερσὶ καὶ καθαρᾷ τῇ καρδίᾳ. Αἱ τελεταί, ὧν προήδρευον ὁ ἱεροφάντης, ὁ δαδοῦχος, ὁ ἱεροκῆρυξ καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ βωμοῦ, συνίσταντο εἰς καθάρσεις, πομπὰς καὶ θυσίας, ἰδίως δὲ εἰς παραστάσεις ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης, τῶν βασάνων τοῦ Ταντάλου καὶ ἐκ τῶν ἡδονῶν, ὧν θ' ἀπελάμβανον οἱ ἐκλεκτοὶ ἐν τοῖς Ἠλυσίοις πεδίοις. Σκοπὸς τῶν παραστάσεων τούτων ἦτο νὰ διαδοθῶσι μεταξὺ τῶν μεμυημένων αἱ ἰδέαι περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ περὶ ἀμοιβῆς τῶν ἀγαθῶν καὶ τιμωρίας τῶν κακῶν μετὰ θάνατον. Οἱ μεμυημένοι ἐπίστευον ὅτι μόνοις αὐτοῖς ἐξησφαλίζοντο αἱ μετὰ θάνατον τέρψεις. Ἐπεβάλλετο δὲ αὐτοῖς ἐπὶ ποινῇ μεγάλῃ ἄκρα μυστικότης περὶ πάντων. Χλευασμὸς ἢ διατάραξις τῶν μυστηρίων ἐτιμωρεῖτο ἐπίσης αὐστηρότατα ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. Ὁ δεύτερος ἄρχων, βασιλεὺς καλούμενος, εἶχε μετά τινων ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλεχθέντων ἐπιμελητῶν τὴν γενικὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν μυστηρίων.

Ταῦτα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Καὶ σήμερον; Σήμερον ὁ μεγαλοπρεπὴς ναὸς τῆς Δήμητρος εἶναι σωρὸς ἐρειπίων, καὶ ἡ πλουσία καὶ περίβλεπτος Ἐλευσίς, πρὸς ἣν χιλιάδες κατ' ἔτος συνέρρεον, εἶναι μικρὰ καὶ ἀσήμαντος κωμόπολις. Ἡ ὡραία ὅμως φύσις αὐτῆς παρὰ τὸν κυανοῦν κόλπον τῆς ἐνδόξου Σαλαμῖνος θὰ διεγείρῃ πάντοτε τὸν θαυμασμὸν καὶ θὰ ἑλκύῃ πρὸς τὴν Ἐλευσῖνα ἐντοπίους καὶ ξένους περιηγητάς, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ μετάβασις ἐκεῖ κατέστη εὔκολος τοσοῦτον διὰ τῆς τρὶς ἢ τετράκις τῆς ἡμέρας διαβαινούσης σιδηροδρομικῆς ἁμαξοστοιχίας.

Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ἡ ἀποβολὴ τοῦ ζυγοῦ τῆς θρησκείας ὡς σκληροῦ καὶ ἐπαχθοῦς ἐστιν ὀρθὴ καὶ δικαία;

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζώμη.

(Συνέχεια.)

Ἰδοὺ δὲ οἱ λόγοι ὧν ἕνεκα μεγάλη μάζα ἀνθρώπων ἠναγκάσθη ἵν' ἀποχωρισθῇ τῆς πνευματικῆς κοινωνίας τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας μεθ' ἧς ἦν τέως ἡνωμένη, καὶ ἀποτελέσῃ ἄλλην ἰδίαν καλουμένην τῶν διαμαρτυρομένων. Ποσάκις δὲ δὲν ἐγένοντο ἀπόπειραι ὑπὸ χριστιανικῶν κοινοτήτων πρὸς ἐμβριθεῖς σκέψεις καὶ ἀκριβεῖς ἐρεύνας περὶ τῶν κακῶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥώμης ἐχόντων! Ποσάκις δὲν ἐξεφράσθησαν αὗται κατὰ τῶν ἐπικρατουσῶν ἐκκλησιαστικῶν καταχρήσεων καὶ κατὰ τῆς προστατευούσης αὐτὰς ἐκκλησιαστικῆς ἰσχύος! Ποσάκις οὐ μόνον ἡγεμόνες ἀλλὰ καὶ λαοὶ ὁλόκληροι δὲν ἐξεδήλωσαν πικρὰ παράπονα κατὰ τῆς ὀσημέραι ζωηρότερον ἀνυψούσης τὴν κεφαλὴν ἀνομίας καὶ βίας, ἃς πολλοὶ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐξήσκουν! Ὁποῖα σπουδαῖα διαβήματα δὲν ἐγένοντο, καὶ δὴ κατὰ μακροὺς αἰῶνας ὑπὸ διαφόρων κοινοτήτων πρὸς κατασταρφὴν τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν Ῥώμῃ ὀλεθρίου διοικητικοῦ συστήματος! πλὴν εἰς μάτην ἀπέβαινον πάντα ταῦτα, διότι οἱ δημιουργοὶ αὐτοῦ, οἱ καὶ τὴν τιτλοφορίαν τοῦ (summus Pontifex, ἢ Pontifex maximus) φέροντες οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδον εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐκδήλωσιν τοιούτων παραπόνων. Ὥστε πᾶσα ἥρεμος ἐνέργεια τῶν κοινοτήτων τούτων πρὸς κατάπαυσιν τῶν ὑπὸ κληρικῶν διαπραττομένων καταχρήσεων, καὶ πρὸς καταστολὴν τοῦ ἐπικρατοῦντος τούτου συστήματος ἐν Ῥώμῃ ἀπέβαινεν τέλεον ἄκαρπος καὶ ἀλυσιτελής. Ὁ γινώσκων ἐκ τῆς ἱστορίας τὰς αἰτίας ἃς ὧν προῆλθεν ὁ χωρισμὸς τῶν διαμαρτορομένων ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πάπα θέλει μεθ' ἡμῶν πάντως ὁμολογήσει ὅτι οὔτος δὲ οὐδεμιᾷς ἄλλης αἰτίας προὐκλήθη, ἢ ἐκ τῶν μεγάλων καθαρᾶς διερεθισμῶν καταπιέσεων καὶ καταχρήσεων, ἃς ἀνερρίπιζον πολλαχῶς καὶ διέπραττον ἐπιτηδείως οἱ τῆς ἱερᾶς ἕδρας ὑπηρέται. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων οὐδὲν ἕτερον ὑπελείπετο τοῖς λαοῖς τούτοις, ἢ νὰ συνασπισθῶσι καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργήσωσι κατὰ τοῦ ὑποκινοῦντος καὶ ὑποβάλλοντος πάντα ταῦτα χάριν ἰδιοτελῶν σκοπῶν. Δειναὶ ἦσαν ἀληθῶς αἱ περιπέτειαι ἃς οἱ λαοὶ οὗτοι ὑφίσταντο πρὸ πάντων, ἀφ' ἧς ἡμέρας διαμαρτυρόμενοι ἐπειράθησαν ν' ἀποτινάξωσι τὸν βαρὺν τοῦτον ζυγὸν τὸν ἐπιβληθέντα αὐτοῖς ὑπὸ κληρικῶν τῆς Ῥώμης. Ἀλλ' ἅρωσ διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργείας αὐτῶν ἠδυνήθησαν ἐν τέλει ν' ἀποσοβήσωσι τοῦτον καὶ ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ.

Ἀπαλλαγέντες δὲ τοῦ ἀληθῶς ἐπαχθοῦς τούτου βάρους καὶ σκληροῦ ζυγοῦ ἐποιήσαντο μεγάλας μὲν προόδους ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τερατσίας καὶ καταπληκτικὰς εἴς τε τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, ἀλλ' εἰ ἔστι καὶ ἡ θρησκευτικὴ ὁδὸς ἣν οὗτοι ἔκτοτε ἐκλέξαντες βαδίζουσιν ἡ μᾶλλον εὐθεῖα καὶ κατάλληλος, περὶ τούτου θέλομεν ἄλλοτε ἀλλαχοῦ πραγματευθῆ. Ἰδοὺ δὲ καὶ αἱ κυρίως ἀφορμαὶ καὶ αἰτίαι αἱ πειθαναγκάσασαι πολλοὺς νοήμονας καὶ ἐξόχως πεφωτισμένους ἄνδρας ἐκ τῶν τῇ παπικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπαγομένων ἵνα συνεχῶς ὑψώσωσι φωνὴν θερμῶν παραπόνων καὶ ἐκφέρωσι μομφὰς βαρείας καὶ πικρὰς κατὰ παντὸς κληρικοῦ ὑπηρετοῦντος τὰ ἰδιοτελῆ τοῦ Πάπα συμφέροντα καὶ φιλαρχικὰ αὐτοῦ σχέδια. Οἱ ἄνδρες δ' οὗτοι ἐναργῶς διαβλέποντες τῇ ἑαυτῶν ὀξυνοίᾳ οἷοι ἀπατηλοὶ καὶ δόλιοι σκοποὶ ὑπελανθάνοντο ἐν τῷ συστήματι τῆς διοικήσεως τοῦ ῥωμαίου Ποντίφικος ἠγωνίζοντο ὅλαις δυνάμεσιν ὅπως ἐξουδετερώσωσι τὴν ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς θρησκείας ὑποβόλως μὲν ἀλλ' ἐντέχνως ἐνασκουμένην ἐπίδρασιν, τὴν ἀφορῶσαν εἰς ἐπαύξησιν τῆς ὁμίχλης τῆς περικαλυπτούσης τὴν πνευματικὴν σφαῖραν τοῦ καθολικοῦ κόσμου κατεχομένου οὕτως ἐν τῷ σκότει τῆς ἀμαθίας· καὶ ἀληθῶς ὅπου ἐλλείπει ὁ ὀρθὸς νοῦς καὶ ὁ ἀληθὴς τῆς διανοίας φωτισμός, ἔνθα ἐπικρατοῦσι θρησκευτικαὶ δεισιδαιμονίαι καὶ δογματικαὶ πλάναι, ἐκεῖ πᾶν εἶδος καταπιέσεώς ἐστιν ἀνεκτόν, ἐκεῖ καὶ τοιαῦτα ἰδιοτελῆ συμφέροντα καὶ φιλαρχικὰ σχέδια προάγονται καὶ τελεσφοροῦσιν. Ὅπου δὲ τοὐναντίον ἀληθὴς ὑπάρχει τοῦ νοὸς μόρφωσις, ἐκεῖ ταῦτα τέλεον ναυαγοῦσι καὶ ὡς σκεύη κεραμέως ἐν πρώτῃ πλήξει κατασυντρίβονται. Τούτων δὲ πάντων ἕνεκα οἱ νοήμονες καὶ πεφωτισμένοι ἄνδρες ἐκ τῶν καθολικῶν ἔκραζον στεντορείᾳ τῇ φωνῇ κατὰ τῶν ὀργάνων ἐκείνων ἅτινα ὑποστήριζον εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως τὰς παραλόγους καὶ ἀντιχριστιανικὰς τοῦ Πάπα ἀξιώσεις, καὶ ἐξέφερον παντοίας κατ' αὐτῶν μεμψιμοιρίας. Τῶν παραπόνων δ' αὐτῶν τούτων παρακουομένων ἠναγκάζοντο οἱ ἄνδρες οὗτοι ἵνα ἐγερθῶσι κατὰ τῶν τοιούτων κληρικῶν καὶ παρακωλύσωσι παντὶ θεμιτῷ μέσῳ, ἔστιν ὅτε καὶ διαίῳ, πᾶσαν περαιτέρω κατάχρησιν αὐτῶν. Τοιοῦτοι δ' ἄνδρες ὑπῆρχον καὶ ὑπάρχουσιν πρὸ πάντων ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἔνθα ἡ παποκρατία μιζοβολήσασα ἔτεινεν εἰς ζωηροτέραν ἀνάδοσιν τῶν ὅλαστῶν καὶ ἐπέκτασιν τῶν κλώνων τῆς καταπιέσεως τῶν ὑπ' αὐτῆς ποιμαινομένων.

Τῶν χωρῶν δὲ τούτων αἱ μὲν κυβερνήσεις γινώσκουσαι τὰ ἐλατήρια τὰ κινοῦντα τὸν Πάπαν εἰς τὸ ἐγείρειν ἀξιώσεις μὴ συναδούσας τῷ χριστιανικῷ πνεύματι, καὶ διαβλέπουσαι καλῶς ὅτι ἡ ἐπίτευξις αὐτῶν ἤθελεν ἐπιδράσει ὀλεθρίως ἐπὶ τῆς προόδου πρὸς τὸν πολιτισμὸν τῶν ὑπ' αὐτῶν πολιτικῶς διεπομένων κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν εἰς ἐπιψήφισιν νόμων, δι' ὧν ἀπέβλεπον τοὺς μὲν ὁμοεθνεῖς αὐτῶν νὰ προφυλάττωσιν ἐκ πάσης καταδυναστείας τῶν κληρικῶν τούτων, τῷ δὲ ἁγίῳ πατρὶ Πάπᾳ νὰ φράττωσιν ὅσον ἔνεστι τὴν εἰς καταχρήσεις καὶ ἀδικαιολογήτους ἀξιώσεις πορείαν αὐτοῦ περιορίζοντες αὐτὸν οὕτως ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς τεταγμένης αὐτῷ πνευματικῆς δικαιοδοσίας. Οἱ δὲ νοήμονες καὶ πεφωτισμένοι τῶν πολιτῶν κατοπτεύοντες ἐπιμελῶς καὶ ἀκολουθοῦντες ἀγρύπνως πᾶσαν ἐνέργειαν τῶν ποιμένων τούτων διετέλουν ἐν πλήρει γνώσει τῶν ὑπ' αὐτῶν διαπραττομένων. Καὶ οὕτω ἐν εὐθέτῳ καιρῷ καθιστῶντες γραφῇ τε καὶ λόγῳ καταφόρους τὰς πολλαπλᾶς τῶν κληρικῶν τούτων καταχρήσεις, καὶ ἐξαγείροντες τὴν κοινὴν κατ' αὐτῶν γνώμην παρέλυον πᾶσαν ἔκνομον καὶ ἀντιχριστιανικὴν ἐνέργειαν αὐτῶν καὶ ἐματαίουν τὴν ἐφαρμογὴν παντὸς σχεδίου ἰδιοτελεῖς τοῦ Πάπα σκοποὺς ὑπηρετοῦντος. Ἰδοὺ λοιπὸν αἱ λόγοι οἱ πειθαναγκάσαντες πολλοὺς τῶν πεφωτισμένων λαῶν τῆς Δύσεως ἵνα πικρῶς καταβοῶσι καὶ σφοδρῶς καταφέρωνται κατὰ τοῦ Πάπα καὶ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, ἅμα δ' ἀποφαίνωνται ἀσεβῶς καὶ δυσφήμως καὶ κατὰ τῆς θρησκείας αὐτῶν συγχέοντες πάντως θρησκείαν καὶ λειτουργοὺς αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ σκέψις ἡ μᾶλλον ἡ ἀντίληψις αὐτῶν αὕτη περὶ θρησκείας καὶ λειτουργῶν αὐτῆς ἐστὶν ὅλως ἐσφαλμένη καὶ ἀπατηλή. Διότι ἄλλο τι ἔστι θρησκεία, καὶ ἄλλο ὑπηρέται αὐτῆς. Ὥστε ἐκείνη μὲν δύναται τις εἰπεῖν ὡς ἐν εἰκονικῇ παραστάσει ὅτι ἐστὶν ἡ οὐσία, οὗτοι δὲ ἡ περιβολὴ αὐτῆς.

Ταῦτα δὲ πάντα ἀκούοντες καὶ βλέποντες ἔνιοι τῶν ἡμετέρων νεηλύδων, πρὶν ἢ ἐρευνήσωσι καὶ εὕρωσι ποῦ κεῖται τὸ κέντρον τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥωμαίου Ποντίφικος, πῶς τὰ ὄργανα αὐτοῦ διατίθενται, ὑπὸ τίνος πνεύματος ἐμφοροῦνται, καὶ τίνα κυρίως σκοπὸν ταῦτα ἐπιδιώκουσιν, ἢ ἄλλως εἰπεῖν, πρὶν ἢ ἐπιισταμένως μελετήσωσι καὶ γνῶσι δεόντως ἐκ τῆς ἱστορίας τὸ φρόνημα καὶ τὴν πορείαν καθόλου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ῥώμης καὶ ἀνακαλύψωσιν ἅμα τὰ ἐλατήρια ὑφ' ὧν ὁρμῶνται πολλοὶ ὑπὸ τὸν Πάπαν καὶ δὴ διάσημοι ἵνα βοῶσι ὀργίλως κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκείων αὐτῷ ὀργάνων, καὶ πρὶν ἔτι διαμορφώσωσι καθαρὰν καὶ σαφῆ περὶ πάντων τούτων ἔννοιαν ἔσπευσαν, ἄλλοι μὲν τῶν νέων τούτων ν' ἀκολουθήσωσι τυφλῶς καὶ ἀβασανίστως τῷ παραδείγματι τῶν μεμψιμοίρων τούτων, ἄλλοι δὲ ἀκολουθοῦντες, καὶ νὰ ὑπερακοντίσωσιν αὐτοὺς ἐν τούτοις κατὰ πάντα, καίπερ οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο ἀφορμὴν ἔχοντες. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ σχεδίου αὐτῶν τούτου οὐδὲν ἕτερον ἐπελείπετο αὐτοῖς ἢ νὰ θέωσι τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τοῖς τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ πάνυ ῥᾳδίως καὶ ἄνευ τινὸς ἐνδοιασμοῦ ἄρχονται τοῦ ἔργου αὐτῶν τούτου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀποφαίνονται μωρῶς μὲν καὶ ἀκρίτως κατὰ τῶν ἰδίων πνευματικῶν ποιμένων, ἀνοικείως δὲ καὶ ἀσεβῶς καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, ἧς τὸν ζυγὸν παριστῶσιν ὡς λίαν σκληρὸν καὶ ἐπαχθῆ. Πράττουσι δὲ τοῦτο λόγῳ μὲν ὅπως ἀπαλλάξωσι τοὺς ἁπλουστέρους τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῶν δυσφορήτου δήθεν δουλείας, πράγματι ὅμως σκοποῦσιν ἵνα ἐν τούτοις ἐπιδείξωσιν ἑαυτοὺς ὡς ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων κατά τε τὸ κράτος τῆς διανοίας καὶ ἐν γένει τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ὧν οὐτοι ἐν τῇ ἐσπερίᾳ διατρίβοντες ἐκαρπώσαντο. Ἤτοι σπουδάζουσι διὰ τοιούτων μέσων νὰ πείσωσι τοὺς ἁπλοῦς ὅτι εἰσὶν οὗτοι καὶ εὐφυεῖς καὶ πεπαιδευμένοι, καὶ ἐν λόγῳ σοφοί. Ὡς ἀσφαλὲς δὲ μαρτύριον τῶν προτερημάτων αὐτῶν τούτων προβάλλουσι τὴν ἑαυτῶν ἀχαλίνωτον ταύτην καὶ ἀκόλαστον ἐλευθεροφροσύνην.

Διασκοπήσαντες δὲ κριτικῷ τῷ ὄμματι καὶ ἐπιτροχάδην τὴν ἱστορικὴν τοῦ Παπισμοῦ πορείαν εἴδομεν κατ' αὐτὴν ὡς ἐν σκιαγραφίᾳ τὸ πνεῦμα ὑφ' οὗ ἐνεφοροῦντο πολλοὶ τῶν ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης, καὶ τὰ μέσα ἅτινα μετῆλθον οὗτοι διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν πρὸς πραγμάτωσιν εὐτελῶν φιλαρχικῶν σχεδίων ἀπεωθησάντων αὐτοὺς πέραν τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ὡς παρεισαγαγόντες πλείστας ὅσας καινοτομίας δογματικὰς δόξας, καὶ διαπράξαντες ποικίλας βιαιότητας καὶ διάφορα ἀνομήματα καταρρυπαίνοντα τὸ μέτωπον αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὴν σύντομον διασκόπησιν ταύτην δέον ἵνα μεταβῶμεν ὡς διά τινος γεφύρας ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ πεδίου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης εἰς τὸ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς καὶ ἐνθάδε ὁμοίῳ κριτικῷ ὀργάνῳ χρώμενοι κατοπτεύσωμεν, ἐρευνήσωμεν καὶ γνῶμεν καὶ τὰ κατ' αὐτήν. Καὶ ἰδοὺ ἅμα τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν εἰς αὐτὸ καὶ τῇ κατοπτεύσει ἔστω καὶ διὰ παροδικοῦ τινος ὄμματος πειθόμεθα ἀσφαλῶς καὶ ἡμεῖς καὶ πᾶς ἀμερόληπτος αὐτοῦ ἐταστής, ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦτό ἐστι λίαν ὁμαλὸν πρὸς τοιαύτην πορείαν καὶ ἄπονον εἰς διασκόπησιν καὶ ἀνίχνευσιν τῆς ὅλης περιφερείας αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἐστὶν ἀπηλλαγμένον καὶ ὅλως ἐλεύθερον καὶ ἀκαλλῶν καὶ ἀμόρφων ὑψωμάτων ἀγενοῦς φιλαρχίας, καὶ ὀχληρῶν τριβόλων καὶ ἀκανθῶν δογματικῶν πλανῶν καὶ ἀπατῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ

(ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΥΠΟ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΟΣ)

καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς περὶ τοῦ παλινοστοῦντος συζύγου δημώδη ᾄσματα

ὑπὸ Νικολάου Γ. Δοσίου Δ. Φ.

(Συνέχεια.)

Τοῦ τρυφεροῦ τούτου καὶ χαρίεντος τῆς δημώδους ἡμῶν Ἀνθολογίας ἀνθυλλίου δώδεκα ὑπάρχουσιν ἡμῖν γνωσταὶ παραλλαγαί, ἐξ ὧν δέκα μὲν παρέχουσιν αἱ γνωστότεραι καὶ πληρέστεραι τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ᾀσμάτων συλλογαί, οἷαι αἱ τοῦ Fauriel, Passow, Schmidt, Ἀραβαντινοῦ κ. ἄλ. δύο δὲ ἡ ἀνέκδοτος ἡμῶν Ἠπειρωτικῶν ᾀσμάτων συλλογή· πιθανῶς δὲ ἢ μᾶλλον βεβαίως καὶ ἄλλαι τοιαῦται παραλλαγαὶ ὑπάρχουσιν, οὔπω εἰσέτι ἀποθησαυρισθεῖσαι.

Ἅπαντα δὲ τὰ τοῦ κύκλου τούτου δημώδη ᾄσματα, ὃν ἀνωτέρω Πηνελόπειον ὠνομάσαμεν, εἰσὶ τοῦ χοροῦ, ἤτοι χορεύονται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ᾀδόμενα ἐν συμποσίοις καὶ πανηγύρεσιν. Ὁ δὲ τίτλος αὐτῶν διάφορος φέρεται οὐ μόνον ἐν ταῖς διαφόροις ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ συλλογῇ πολλάκις. Οὕτως ἐν τῇ τοῦ Passow συλλογῇ φέρονται καὶ αἱ τρεῖς συνήθεις τῶν ᾀσμάτων τούτων ὀνομασίαι· "Ἡ ἀναγνώρισις." "Ὁ ἐρχομὸς τοῦ ἀγαπητικοῦ", καὶ ὁ συνηθέστερος "Ἡ πιστὴ σύζυγος". Ἐν δὲ τῇ ἀξιολόγῳ συλλογῇ τῶν κατὰ τὴν Ἤπειρον δημοτικῶν ᾀσμάτων τοῦ μακαρίτου Π. Ἀραβαντινοῦ, τῇ ἐκδοθείσῃ πολλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συλλογέως ἔτη ὑπὸ τῶν ἀξιεπαίνων αὐτοῦ τέκνων, τὸ πρῶτον τοῦ κύκλου τούτου ᾄσμα φέρει τὸν ἀρχαῖζοντα τίτλον· "Ὁ παλινοστῶν σύζυγος", καὶ ἐν σημειώσει τάδε ἐξῆς·

"Ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ᾧ, ἀπαρλλάκτα ὁ ποιητὴς περιγράφει τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ὀδυσσέως "παρὰ τῆς Πηνελόπης καὶ παραπλήσιον τούτου "γνώρισμα λαμβάνει ὁ γέρων Λαέρτιος (γρ. Λα"έρτης) παρὰ τοῦ υἱοῦ του ἐν τῇ αὐτῇ ῥαψῳδίᾳ "(γρ. ἐν τῇ ἑπομένῃ ῥαψῳδίᾳ Ω.) Ὁ Chateau"briand ἀναγνοὺς τὸ ἐν τῇ συλλογῇ Μαρκέλλου "ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ᾆσμα, εἶπε τὰ ἑξῆς· "Ἡ ἁπλότης καὶ ἡ χάρις τοῦ ᾄσματος τούτου "δὲν ἀπαντᾶται μήτε εἰς τὸν Θεόκριτον καὶ τὸν "Βιργίλιον, διότι τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐγκεχαραγμένην "μελαγχολίαν καὶ ἀγνότητα μόνος ὁ Χριστιανισμὸς δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ. Ὁ ποιητὴς τοῦ "λαοῦ, τέκνον τῆς φύσεως, διηγεῖται καὶ ζω"γραφίζει ἀκριβῶς ὅ,τι ἀκούει καὶ βλέπει. Ἡ"μεῖς ἀπ' ἐναντίας ἐπιδιώκομεν ἀπαύστως τὸ "ἰδανικόν. Ἐκεῖνος ἀδυνατεῖ νὰ ψευσθῇ· ἡμεῖς, "ἐὰν δὲν ψευδόμεθα, μεγαλοποιοῦμεν ὅμως τὰ "πράγματα. Παρὰ τῷ λαῷ ἡ ποίησις εἶνε φωνὴ "τῆς καρδίας· παρ' ἡμῖν κατέστη ἀγὼν τῆς "φαντασίας .

καὶ κριτικῆς ἐπόψεως τοῦ ζητήματος, εὐχαριστοῦντες οὕτω καὶ τὴν μεγαλειτέραν μερίδα τῶν ἀναγνωστῶν καὶ τῶν ἀνυπομόνων ἡμῶν ἀναγνωστριῶν — ὡς ἐλπίζομεν — ὅπως γνωρίσωσι τὰ κοινὰ τῆς ἐπαφῆς τῶν δύο πιστῶν ὁμοφύλων, τῆς ὁμηρικῆς Πηνελόπης καὶ τῆς τοῦ δημοτικοῦ ἡμῶν ᾄματος ἠραΐδος· διὸ παραθέτομεν ἐκ τῶν διαφόρων συλλογῶν τὰ κυριώτερα τοῦ κύκλου τούτου ᾄσματα, κρίνοντες περιττὴν τὴν ἐνταῦθα ὅλων τῶν παραλλαγῶν ἀναδημοσίευσιν·

Α'.

Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟΣ.

Passow 441. Ἀραβαντιν. 847.

Μολαγματένος ἀργαλιός κ' ἐλεφαντένιο χτένι,
Κ' ἕνα κομψὶ ἀγγελικό ποῦ κάθεται καὶ 'φαίνει,
Πραγματευτὴς ἀπέρασε 'στὸν μαῦρο καβαλάρης,
Κοντοματεοῦ τὸν μαῦρόν του καὶ τὴν καλημέρας·
5 "Καλή σου 'μέρα, κόρη μου." — "Καλῶς τὸν ξένο πούρτε."
"Κόρη πῶς δὲν καντρεύεσαι, νὰ πάρῃς καλλιτάρι;"
"Κάλλιο νὰ σκάσ' ὁ μαῦρός σου παρὰ τὸν λόγο πούτες.
Ἄντραμου 'χω στὴν ξενιτειά, δώδεκα χρόνους λείπει,
Κ' ἀκόμα τρεῖς τὸν καρτερῶ καὶ τρεῖς τὸν ἀπανοτέχω,
10 Κ' ἂν δὲν ἐρθῇ κ' ἂν δὲν φανῇ, καλόγροια θὰ γένω,
Καὶ στὸ κελλὶ θὰ σφαλιστῶ, τὰ μαῦρα θὲ νὰ βάλλω."
"Κόρη μ' ἄντρα σου πέθανε, κόρη μ' ἄντρας σου
'χάθη,
Τὰ χέρια μου τὸν κράτησαν, τὰ χέρια μου τὸν θάφαν.
Ψωμί, κερὶ τοῦ μόρασα, κ' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς."
15 "Τὸν κράτησες, τὸν θάψες; Θεὸς νὰ σου τὸ πληρώσῃ,
Ψωμί, κερὶ τοῦ μόρασες; ἐγὼ σοῦ τὸ πληρώνω."
"Ἐγὼ φιλὶ τὸν δάνεισα, κ' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς."
"Φιλὶ κ' ἂν τὸν ἐδάνεισες, τρέχε καὶ γύρευέ το."
"Κόρη μ' ἐγώρ' ὁ ἄντρας σου, ἐγώμαι ὁ καλός σου."
20 "Ἂν ἔχαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἔχαι ὁ καλός μου,
Δεῖξε σημάδια τῆς αὐλῆς κ' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω."
"Μηλιὰν ἔχεις στὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα στὴν αὐλή σου,
Κάνει σταφύλια ροζακιὰ καὶ τὸ κρασί του μέλι,
Κ' ὅποιος τὸ πιῇ δροσίζεται καὶ πάλ' ἀναζητᾷ το."
25 "Αὐτά 'ν' σημάδια τῆς αὐλῆς· τὰ ξέρ' ὁ κόσμος ὅλος,
Δεῖξε σημάδια τοῦ σπητιοῦ, κ' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω."
"Χρυσὴ καντήλα κρέμεται 'στὴν μέση τοῦ ἀνατᾶ σου,
Φέγγει σε καὶ γυμνώνεσαι καὶ βγάνεις τὰ κουμπιά σου."
"Αὐτὰ τὰ ξερ' ἡ γειτονιά, τὰ ξέρ' ὁ κόσμος ὅλος.
30 Δεῖξε σημάδια τοῦ κορμιοῦ κ' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω."
"Ἐλιὰν ἔχεις στὸ μάγουλο, ἐλιὰν στὴν ἀμασκάλη,
Καὶ στὸ δεξί σου τὸ βυζὶ μικρὰν δαγκαματίτσα."
"Βάγαις, τρεχᾶτ' ἀνοίξατε, αὐτὸς εἶν' ὁ καλός μου."

Β'.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

Passow 442.

Ἐρδδιὸ' ἡ ἀνατολὴ καὶ 'ξημερόν' ἡ δύσις·
Γλυκοχαράζουν τὰ βουνὰ κ' ὁ αὐγερινὸς τραβιέται,
Πᾶν τὰ πουλάκια σταῖς βοσκαῖς κ' ἡ ὥμορφαις στὴ βρύσι,
Βγαίνω κ' ἐγὼ κ' ὁ μαῦρός μου μὲ τὰ λαγωνικά μου.
5 Βρίσκω μιὰ κόρη πῶπλυνε σὲ μαρμαρένια γοῦρνα·
Τὴ χαιρετάω, δὲν μοῦ μιλεῖ, τῆς κρένω, δὲν μοῦ κρένει,
"Κόρη γιὰ βγάλε μας νερό, τὴν καλὴ μοῖρα νέχῃς,
Νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κ' ὁ μαῦρός μου καὶ τὰ λαγωνικά μου."
Σφάντα σέκλους ἔβγαλε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
10 Κ' ἀπάνω στοὺς σφάντα δυὸ τὴν βλέπω δακρυσμένη.
"Γιατί δακρύζεις, λυγερή, καὶ βαρυναστενάζεις;
Μήνα πεινᾷς, μήνα διψᾷς, μήν ἔχῃς κακὴ μάνα;"
"Ξένε μου, κ' ἐγὼ ἐδάκρυσα κι' ἂν βαρυναστενάζω,
15 Τὸν ἄντρα 'χω στὴν ξενιτειὰν ἐδῶ καὶ δέκα χρόνους,
Κ' ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ, πέντε τὸν παντεχαίνω.
Κ' ἀπὲ θὰ κόψω τὰ μαλλιά, κολόγρηα νὲ νὰ γένω,
Θὰ πάγω σ' ἔρημα βουνά, νὰ στήσω μοναστήρι,
Ἐκεῖν νὰ κράν' ἡ ξενιτειά κ' ἐμὲ τὰ μαῦρα βάσα."
20 "Κόρ' ὁ καλός σου 'πέθανε, κόρ' ὁ καλός σου 'χάθη,
Κ' ἐγὼ παπάδες 'πλέρωσα κ' εἶπε νὰ μὲ πληρώσῃς,
Κ' ἐγώκαμα τὰ κόλυβα, κ' εἶπε νὰ τὰ πληρώσῃς,
Τὸν ἔδωκα κ' ἕνα φιλί, κ' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς."
"Ἐσ' ἂν παπάδες 'πλέρωσες, διπλὰ νὰ σὲ πληρώσω,
25 Κ' ἂν ἔκαμες τὰ κόλυβα, διπλὰ νὰ σοῦ τὰ δώσω,
Μὰ γιὰ τ' ἐκεῖνο τὸ φιλί, τρέχα καὶ γύρευέ το."
"Κόρη μου, ἐγώμ' ἄντρας σου, ἐγώμαι κ' ὁ καλός σου·
"Πές μου σημάδια τοῦ σπητιοῦ καὶ τότε σου πιστεύω."
"Ἔχεις μηλιὰ 'στὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα 'στὴν αὐλή σου,
30 Κ' ἔχεις καὶ μὲ τὰ χέρια σου μιὰ λεϊμονιὰ φτεμένη."
"Κάποιος κακός μου γείτονας σοῦ τάπε καὶ τὰ ξέρεις·
Πές μου σουσούμια τοῦ κορμιοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω."
"Ἔχεις ἐλιὰ 'στὸ πρόσωπο κ' ἐλιὰ 'στὴν ἀμασκάλη,
Κ' ἀνάμεσα 'τὰ δυὸ βυζιὰ τ' ἀντροῦ σου φυλαχτάρι."
35 "Ξένε μ' ἐσὺ εἶσ' ὁ ἄντρας μου, ἐσύ 'σαι κ' ὁ καλός μου."

Γ'.

Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟΣ.

Passow 444.

Ἕνας καλὸς ἀρματωλὸς κ' εὐμορφο παλλικάρι,
Τὸν ζακιο-ζακιο πάγαινε κ' ὅλο τὴ βίζα-βίζα,
Νὰ μὴ τὸν κάψ' ὁ κουνιαχτὸς καὶ τὸν μαράν' ὁ ἥλιος.
Σὲ κρύα βρύσ' ἐπῆγ' ὁ νιός, τὸν μαῦρο νὰ ποτίσῃ.
5 Μιὰ κόρη ν' ἔβγανε νερὶ μὲ τὰ χρυσὰ τὰ σίκλα,
Σφάντα σίκλους ἔβγαλε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε,
Κ' ἀπάνω στοὺς σφάντα δυὸ τὴν βλέπει δακρυσμένη.
"Τ' ἔχεις, κόρη, καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυναστενάζεις;"
"Ἔγω 'ν' ἄντρα στὴν ξενιτειὰ καὶ λείπει δέκα χρόνια,
10 Κ' ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ κ' ἀπὲ καλογερεύω."
"Κόρη μ' ἄντρας σου 'πέθανεν ἐδῶ καὶ τρία χρόνια·
Ἐγὼ κερὶ τοῦ μόρασα κ' εἶπε νὰ μὲ πληρώσῃς."
"Ἀνι κερὶ τοῦ 'μόρασες, ἐγὼ νὰ σ' τὸ πληρώσω."
"Ἐγὼ φιλὶ τοῦ 'δάνεισα, πρέπει νὰ μοῦ τὸ δώσῃς."
15 "Ἀνι φιλὶ τοῦ 'δάνεισες, σύρε καὶ χάλευέ το."
"Κόρη μ' ἐγώρ' ὁ ἄντρας σου, ἐγώμαι κ' ὁ καλός σου."
"Ἂν ἔχαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἔχαι κ' ὁ καλός μου,
Πές μου σημάδια τῆς αὐλῆς κ' ἐγὼ νὰ σοῦ πιστεύσω."
"Ἔχεις μηλιὰ 'στὴν θύρα σου, κλῆμα μέσ' 'στὴν αὐλή σου,
20 "Ἔχεις καὶ χρυσοκάντηλο 'στὴ μέση τοῦ σπητιοῦ σου."
"Εἶπες σημάδια τοῦ σπητιοῦ, νὰ πῇς καὶ τοῦ κορμιοῦ μου."
"Ἔχεις ἐλιὰ στὸ μάγουλο, ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλη,
Ἐλιὰ στὸ παραδάγκαλο, ποῦ δὲν σ' τὴν εἶδαν ἄλλοι."
Ἀπὸ τὰ χέρι τὸν κρατᾷ, στὸ σπῆτι του πηγαίνουν.
25 Τῆς μάνας τῆς ἐφώνοῦσε, τῆς μάνας τῆς καὶ λέγει·
"Μάνα μ' ἐδοῦναι κι' ὁ ἄντρας μου, ἐδοῦναι κι' ὁ καλός μου."

Δ'.

SCHMIDT ἀρ. 57, σελ. 192.

Ζάκυνθος· Χωρίον Ὀξυχώρα.

Ἕνα πραγματευτόπουλο 'στὴν Πόλι καταβαίνει,
Μὲ τὸ μαντῆλι 'στὸ λαιμό, μὲ τὸ λουλὰ 'στὸ χέρι.
Τὴν ἄκρην ἄκρη κρυβατεῖ, τὴν ἄκρην ἄκρη πάει,
Νὰ μὴ τὸ πάρῃ ὁ κουρνιαχτός, νὰ μὴ τὸ κάψῃ ὁ ἥλιος.
5 Βρίσκει κοράσιο πῶπλυνε σὲ μαρμαρένια βρύσι.
"Δός μου, κόρη, νὰ πιῶ νερό, ἐγὼ καὶ τάλογό μου."
Σφάντα τέσσια ἔβγαλε, 'στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε,
Καὶ στὰ σφάντα τέσσαρα βαρὺ ἀναστενάζει·
"Τί ἔχετε, κόρη, καὶ θλίβεσαι τί ἔχεις κι' ἀναστενάζεις;"
10 "Ἔχω ἄντρα στὴ ξενιτειά, καὶ λείπει δέκα χρόνια,
Κ' ἄλλοι μοῦ λένε, 'πέθανε, κ' ἄλλοι μοῦ λένε, 'χάθη."
"Κ' ἀλήθεια, κόρη, ἀπέθανε, κ' ἀλήθεια, κόρη, ἐχάθη·
Κερί, λιβάνι τοῦβαλα, κ' ἤρθα νὰ μοῦ τὸ δώσῃς."
"Κερί, λιβάνι ἂν τοῦβαλες, ἔλα νὰ σοῦ τὸ δώσω!"
15 "Τοῦ δάνεισα κ' ἕνα φιλί, κ' ἤρθα νὰ μοῦ τὸ δώσῃς."
"Φιλὶ κ' ἂ τοῦ δάνεισες, σύρε νὰ σοῦ τὸ δώσῃ!"
"Ἐγὼ εἶμαι, κόρη, ὁ ἄντρας σου κ' ἡ ὁ ἀγαπητικός σου."
"Πές μου σουσούμια τοῦ σπητιοῦ τότες νὰ σὲ πιστέψω."
"Ἔχεις μηλιὰ στὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα στὴν αὐλή σου,
20 Καὶ μέσ' τὴ μέση τοῦ σπητιοῦ ἀλέχρυσο καντῆλι."
"Κάτι διαβάτης ἤρουνα κ' ἐπέρασες καὶ τὸ εἶδες.
Πές μου σουσούμια τοῦ κορμιοῦ, τότες νὰ σ' τὸ πιστέψω."
"Ἔχεις ἐλιὰ στὸ μάγουλο κ' ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλη,
Ἀνάμεσα 'στὰ δύο βυζιὰ ἔχεις τοῦ ἡλιοῦ τὰ κάλλη,
25 "Σὺ εἶσαι, λέει, ὁ ἄντρας μου κ' ἡ ὁ ἀγαπητικός μου."

Ε'.

Η ΑΓΡΑΦΙΩΤΟΠΟΥΛΑ.

Ἀνέκδοτον.

Ἄλλο δὲν μὲ 'μάρανε 'σῶ 'στὸν ἀπάνω κόσμο
'σὰ μιὰ κόρ' Ἀγραφιώτισσα, κόρ' Ἀγραφιωτοπόλα,
'ς τὸ παραθύρι κάθεται καὶ ψιλοτραγουδάει,
καὶ τὸ τραγοῦδι ἀπέλεγε, τὸ λέει 'σὰ μυργιολόϊ.
5 Πραγματευτὴς ἀπέρασε καὶ τὴν καλημεράει·
"Καλή σου 'μέρα, κόρη μου!" — "Καλῶς τον τὸν λεβέντη."
"Τὸ τί ἔχεις, κόρη μου, καὶ κλαῖς, τὸ τί ἔχεις καὶ θρηνίζεις;"
"Τί νὰ σοῦ 'πῶ, λεβέντη μου, τί νὰ σ' ὁμολογήσω;
Ἐγὼ 'χω ἄντρα στὴν ξενιτειὰ τώρα δώδεκα χρόνους,
10 κι' ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ καὶ δυὸ τὸν περιμένω,
κι' ἄλλοι μοῦ λένε 'πέθανεν, κι' ἄλλοι μοῦ λένε, 'χάθη,
παρακαλῶ, λεβέντη μου, γιὰ νὰ μὲ βεβαιώσῃς.
"Ἀλήθεια, κόρη μ', 'πέθανε, ἀλήθεια, κόρη μ', 'χάθη,
κ' ἐγὼ πολλὰ καλὰ τὸν 'δάνεισα καὶ μ' οὐπὲ νὰ μ' τὰ δώσῃς."
15 "Ὅ,τι κι' ἂν τὸν δάνεισες, ἐγὼ νὰ σοῦ τὰ δώσω."
"Ἐγὼ πανὶ τὸν 'δάνεισα καὶ μοῦπε νὰ μ' τὸ δώσῃς·
Ἐγὼ κερὶ τὸν 'δάνεισα καὶ μοῦπε νὰ μ' τὸ δώσῃς."
"Κερὶ κ' ἂν τὸν ἐδάνεισες, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω."
"Ἐγὼ φιλὶ τὸν 'δάνεισα νάχω καὶ τὸ συμπάθειο,
20 καὶ σ' τὸ γυρεύω, κόρη μου, ἂν θέλῃς νὰ μ' τὸ δώσῃς."
"Φιλὶ κι' ἂν τὸν ἐδάνεισες, σύρε νὰ σοῦ τὸ δώσῃ!
κι' ἄπεχε πλέον ἀπ' ἐμὲ νὰ μὴ σὲ βλέπω ἄλλο."
"Κόρη μου, ἂν ἰδῇς τὸν ἄντρα σου, 'πές μου, ἂν τὸν γνωρίζῃς."
"Ἐγὼ νὰ ἰδῶ τὸν ἄντρα μου, σοῦ λέω τὸν γνωρίζω."
25 "Γιὰ 'πές μου τὰ σημάδιά του, σημάδια τοῦ κορμιοῦ του.
"Ἔχει ἐλιὰ στὸ μάγουλο, κι' ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλη,
κ' ἀνάμεσα στὰ φρύδιά του μ' ἔχει ζωγραφιαμένη."
"Γιὰ ἡ ἐλιὰ στὸ μάγουλο κι' ἡ ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλη,
τώρα κ' ἐδῶ στὸ στῆθός μου νὰ ἰδῇς τὴ ζωγραφιά σου."
30 Τότες σφιχτὰ 'γκαλιάζονται, γλυκὰ, γλυκὰ φιλιοῦνται.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ ΕΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ, ΤΟ ΠΑΛΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ.

(Μετὰ τριῶν εἰκόνων κατὰ τρία σχέδια.)

Αἱ τρεῖς παρατιθέμεναι εἰκόνες παριστῶσι· α'.) τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ, ὡς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σολομῶντος· β'.) τὸν αὐτὸν ναόν, ὡς ἦτο ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἡρώδου, καὶ γ'.) ὡς εἶναι σήμερον.

Πάντες γινώσκουσιν ὅτι ὁ ἀρχαῖος Ἰουδαϊκὸς ναὸς ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃν ὁ Σολομὼν ἀνήγειρε καὶ ὁ Ναβουχοδονόσσωρ κατέστρεψεν, εἶναι ὁ πάλιν ἀνοικοδομηθεὶς ναὸς ἐκεῖνος, ὃν ἐπανειλημμένως ἐπάτησεν ὁ ποῦς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁποίας ὅμως διαστάσεις εἶχεν, εἶναι δύσκολον νὰ ὁρίσῃ τις· πιθανώτατον εἶναι, ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἦτο μεγαλοπρεπὴς καὶ πολύτιμος, καθ' ὃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ μεγάλην κτησάμενος σημασίαν, ὡς τοῦτο ἐξηκριβώθη ἀρκούντως.

Ὁ τελευταῖος ναὸς τῶν Ἰουδαίων ἐν Ἱερουσαλήμ, οὗ ἡ ἀνέγερσις ἤρξατο πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου, ἦτο κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων συγγραφέων οἰκοδόμημα μεγαλοπρεπέστατον· τοῦτο ὅμως δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τεμένους, ὅπερ ἀνήγειρον οἱ ἐκ τῆς βαβυλωνείου ἐξορίας ἐπανεκάμψαντες Ἰουδαῖοι. Ὁ ἀρχαιότατος ναός, ὁ τοῦ Σολομῶντος, διήγειρε τὸν θαυμασμὸν τοῦ λαοῦ ἐκείνων τῶν χρόνων, εὐκόλον ὅμως δὲν εἶναι νὰ φανταζώμεν τὸν ρυθμὸν αὐτοῦ, καθότι τεχνῖται ἐκ Φοινίκης ἐλθόντες ἔκτισαν αὐτὸν καί, ἀναμφιβόλως, κατὰ σχέδια

φοινικικά, περὶ ὧν μέχρι σήμερον ἀμυδρὰς μόνον ἔχομεν γνώσεις.

Προσθετέον εἰς τοῦτο, ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκείνων χρόνων τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ ἵστατο ὁ ναός, οὐσιωδῶς ἠλλοιώθη· ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ ἔδαφος ἦτο ὁ γομνὸς βράχος, σήμερον παχεῖα χωμάτων στρῶσις ἐπεσωρεύθη καὶ μόνον εἰς ὀλίγα τινὰ μέρη ἐμφανίζεται ὁ βράχος· τὰ ὑψώματα καὶ αἱ κοιλάδες σχεδὸν ἐξηφανίσθησαν καλυφθεῖσαι ὑπὸ στρώσεως χωμάτων τριάκοντα καὶ πλέον μέτρων.

Τὴν δύσκολον ἀργασίαν τῆς ἐν σχεδίῳ ἀνεγέρσεως τοῦ ἀρχαιοτάτου ναοῦ ἐπεχείρησεν ὁ ἐν Ἱερουσαλὴμ διαμένων ἀρχιτέκτων Schick, Γερμανὸς ἐκ Βυρτεμβέργης, ᾧ καὶ ὀφείλονται αἱ τρεῖς παρατεθειμέναι εἰκόνες. Τὸν σημερινὸν χῶρον, ἐφ' οὗ ἔκειντο οἱ ἀρχαῖοι ναοί, κατέχει τὸ τέμενος τῶν Ὀθωμανῶν, Χαράμ-ἐσ-Σερίφ καλούμενον (ἴδε γ'. εἰκόνα). Ἐν αὐτῷ βλέπομεν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, ἐν ᾧ ἐν τῇ πρώτῃ εἰκόνι παρατηροῦμεν μεγάλην διαφορὰν τοῦ ἐδάφους πρὸς τὸ δόρειον τοῦ χώρου μέρος. Ἐὰν δὲ παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ πρὸς τὰ ἄλλα μέρη, πρὸς νότον, ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος εἶχε μεγάλην κλίσιν, φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἀρχαῖος χῶρος, ἐφ' οὗ ἔκειτο ὁ ναός, ὀλίγην μόνον ἐπαρουσίαζεν ἐπιφάνειαν. Ἐπὶ τοῦ σχετικῶς περιωρισμένου τούτου χώρου ἵστατο τὸ μέγαρον τοῦ Σολομῶντος καὶ ὁ ναός. Δυστυχῶς ἡ ἄδεια πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἱεροῦ τούτου μέρους μετὰ δυσκολίας δίδεται παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν· ὅθεν καὶ αἱ δέουσαι καταμετρήσεις καὶ ἔρευναι μόνον ἐπιπολαίως δύνανται νὰ ἐνεργηθῶσιν.

Τὸ ἐπὶ τῆς γ'. εἰκόνος ἐμφανιζόμενον ἡμῖν θολωτὸν οἰκοδόμημα καλεῖται ὁ "θραχώδης θόλος, καὶ εἶναι τὸ ἱερώτερον τμῆμα τοῦ ὅλου συμπλέγματος. Περὶ τὸν θόλον τοῦτον περιστρέφονται διάφοροι παραδόσεις· λέγεται ὅτι ἐνταῦθα ὁ Μελχισεδὲκ προσέφερε τὰς θυσίας του, ὡσαύτως ὅτι ἐνταῦθα ὁ Ἀβραὰμ ἡτοιμάζετο νὰ θυσιάσῃ τὸν υἱόν του. Πρὸς τούτοις ἀναφέρει ἡ παράδοσις ὅτι ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ὁ Δαβὶδ ἀνήγειρε τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ βωμόν, διότι ἐνταῦθα κατέπαυσεν ὁ λοιμός, ὁ ἐκραγεὶς ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ Δαβὶδ ἐνεργηθείσης ἀριθμήσεως τοῦ λαοῦ· τέλος δὲ πιστεύεται ὅτι ἐνταῦθα ἐκειντο οἱ βωμοὶ τῶν θυσιῶν πρὸ τῶν ναῶν τοῦ Σολομῶντος καὶ τοῦ Ἡρώδου.

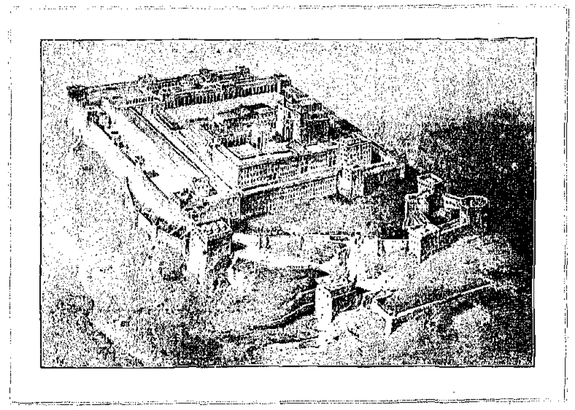

Α'. Ο ΝΑΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ.

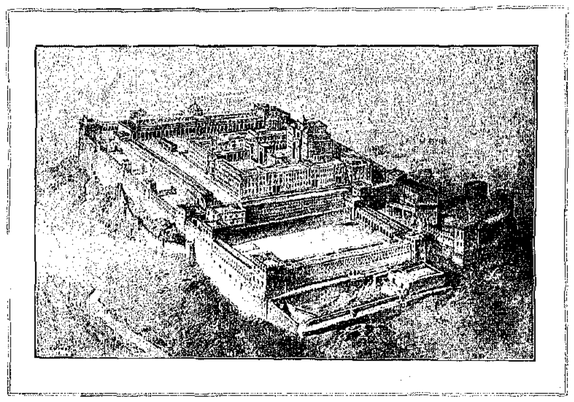

Β'. Ο ΝΑΟΣ ΕΠΙ ΗΡΩΔΟΥ.

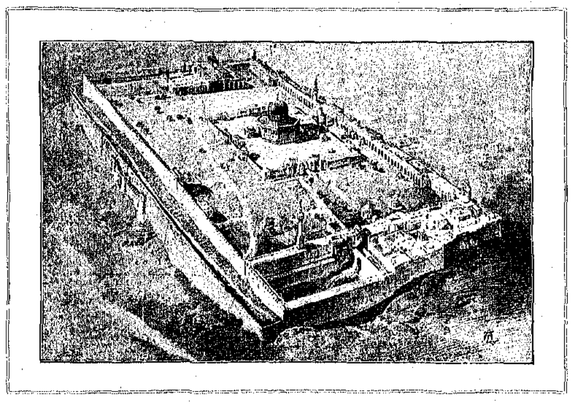

Γ'. Ο ΑΥΤΟΣ ΝΑΟΣ ΣΗΜΕΡΟΝ.

Ἕτερος κύκλος παραδόσεων ἀναφέρει, ὅτι ἄνωθεν τοῦ χώρου τούτου ὁ οὐρανὸς ἦτο ἀνοικτός, καὶ ὅτι ἐντεῦθα ὁ Ἰακὼβ εἶδε τὸ ὄνειρον τῆς κλίμακος καὶ ἀφυπνισθεὶς ἀνεφώνησεν· "Ἐνταῦθα ἐστὶ ὁ οἶκος Κυρίου, ἐνταῦθα ἡ πύλη τοῦ παραδείσου!" Ἀπὸ τοῦ θόλου τούτου ἀναφέρει ἡ ὀθωμανικὴ παράδοσις ὅτι ὁ προφήτης Μωάμεθ ἀπέπτη πρὸς οὐρανὸν καὶ σήμερον ἀκόμη δεικνύουσι τὴν στρογγύλην ὀπὴν ἐν τῷ θόλῳ, δι' ἧς ἐγένετο ἡ ἀνάληψις.

Ποίαν σχέαν ἔχει ὁ θόλος οὗτος πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος δὲν εἶναι εἰδότι ἐξηκριβωμένον. Οἱ μὲν τῶν ἀρχαιολογούντων παραδέχονται ὅτι ὁ θόλος οὗτος ἐστήριζε τὸν ἀρχαιότατον τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ Ναόν· ἄλλοι δὲ θεωροῦσι πιθανότερον ὅτι ὑπ' αὐτὸν ἔκειντο οἱ βωμοὶ τοῦ Σολομῶντος καὶ τοῦ Ἡρώδου.

Πότε ὁ λόφος οὗτος, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα "ὄρος Σιών", ἐχρησιμοποιήθη πρὸς θρησκευτικοὺς σκοπούς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ· φαίνεται ὅμως ὅτι ἀκόμη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δαβὶδ ἦσαν ἐνταῦθα τὰ ἀλώνια, ἐν οἷς ἐκαθαρίζετο ὁ σῖτος, καὶ τὰ ὁποῖα ἀνῆκον εἰς Χανναναῖόν τινα, Ἀράφναν καλούμενον. Μόλις δὲ ἐπὶ Σολομῶντος ὁ χῶρος οὗτος κατέστη ἱερός, ἀνεγερθέντος τοῦ Ναοῦ. Παρὰ τὸν ναὸν ὁ Σολομὼν ἔκτισε τὰ οἰκήματα δι' αὐτόν, διὰ τὰς γυναῖκάς του καὶ διὰ τοὺς ὑπηρέτας του, πρὸς δὲ καὶ τὰ δημόσια καταστήματα, ἐν οἷς διέμενον αἱ διάφοροι ἀρχαὶ τοῦ κράτους του. Ἐπομένως ὁ ναὸς ἀνῆκεν εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ ἦτο ὡς εἶναι σήμερον τὰ παρεκκλήσια ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν ἡγεμονικῶν μεγάρων ἢ ἐπαύλεων. Ἡ ἱστορία τῆς βασιλείας τοῦ Ἰούδα μέχρι τῆς ἐξορίας παρέχει ἡμῖν τὸ περίεργον φαινόμενον, ὅτι ἐν ᾧ ὁ ἀστὴρ τῆς βασιλείας βαθμηδὸν ὠχριᾷ καὶ σβέννυται, ὁ ὑπ' αὐτῆς ἱδρυθεὶς ναὸς ἀπ' ἐναντίας ἀπαστράπτει ἐν ζωηροτέρᾳ τῆς ἱερωσύνης λάμψει. Οἱ βασιλικοὶ ναοὶ τοῦ βορείου κράτους τοῦ Ἰσραὴλ θεβηλοῦνται καὶ καταστρέφονται, ἀλλ' ὁ ναὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ μένει ἀνέπαφος. Αὐτὸς εἶναι ὁ συνδέσας σφιχτῶς τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, καὶ ὁ σύνδεσμος οὗτος, ὁ μέχρι σήμερον διατηρούμενος, ὀφείλεται εἰς τὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἐστερέωσαν τὴν θρησκείαν των ὅ τε Δαβὶδ καὶ ὁ Σολομών.

Ὁ προφήτης Ἐζεκιὴλ μέμφεται τῶν βασιλέων τοῦ Ἰούδα, ὅτι πρὸ τῆς ἐξορίας ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, θέσαντες "τὸν οὐδὸν των παρὰ τὸν οὐδὸν Αὐτοῦ καὶ τὴν θύραν των παρὰ τὴν θύραν Αὐτοῦ", καὶ ἀπαιτεῖ ἡ τοιαύτη βεβήλωσις νὰ μὴ συμβῇ εἰς τὸ μέλλον. Πράγματι μετὰ τὴν ἐξορίαν τὰ πράγματα ἤλλαξαν φάσιν· τὸ ἱερὸν ὕψωμα δὲν περιεῖχεν ἢ μόνον τὸν ναὸν καὶ τὰ οἰκήματα τῶν ἐν τῷ ναῷ ὑπηρετούντων· πλησίον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν δούλων Αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχε πλέον τόπος διὰ κοσμικὰ ἱδρύματα· καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες ἀπέφυγον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ στήσωσιν ἐν αὐτῷ τὰς κατοικίας των. Οὕτως ἐπὶ αἰῶνας τὸ ὄρος Σιὼν διετηρήθη ἐν μέσῳ διαφόρων περιπετειῶν, μέχρις οὗ ὁ Ἡρώδης νέαν παρέσχεν αὐτῷ λάμψιν καὶ διὰ νέου τὸ παρέδαλε γοήτρου.

Ὁ Ἡρώδης, εἴτε ὑπὸ τοῦ πόθου κεντούμενος νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν ἀποστροφὴν τῶν Ἰουδαίων κατὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, εἴτε ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας παρακινούμενος νὰ ὑποσκελίσῃ καὶ αὐτὴν τοῦ Σολομῶντος τὴν δόξαν, ἐκόσμησε τὸν χῶρον διὰ πολυτελῶν οἰκοδομῶν, ὧν σώζονται σήμερον ἔτι, μετὰ τόσας καταστρεπτικὰς θυέλλας, λείψανα ἀξιοπερίεργα (ὅρα 6'. εἰκόνα). Ὁ ἱερὸς χῶρος ηὐρύνθη καὶ περιετειχίσθη διὰ ἰσχυρῶν τειχῶν ἐκ μεγάλων ὀγκολίθων, ἐπιμελῶς λελαξευμένων. Ἀπίθανος φαίνεται ἡ γνώμη, ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν τειχῶν τούτων ἀνηγέρθη ἤδη ἐπὶ Σολομῶντος· ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν τειχῶν τούτων, ἅτινα εἰς τινα μέρη, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων ἐρειπίων, εἶχον ὕψος 40 ἢ καὶ 50 μέτρων, εἶναι ὄντως καταπληκτική. Περὶ τὸ τεῖχος πρὸς τὰ ἕσω ὑπῆρξε σειρὰ στοῶν εὐρυτάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξερχόμενός τις εὑρίσκετο εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τοῦ ναοῦ περίβολον, οὗ ἡ εἴσοδος παντὶ ἐπετρέπετο, Ἰσραηλίτῃ ἢ καὶ ἀλλοδόξῳ. Ζωηρὰ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ ἐπεκράτει κίνησις· ἔμποροι εἶχον ἐνταῦθα τὰ καταστήματά των καὶ ἀργυραμοιβοί, οἵτινες τῷ ἐκ ξένης χώρας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐλθόντι Ἰουδαίῳ ἤλλασσον τὰ ξένα νομίσματα, διότι μόνον δι' Ἰουδαϊκῶν νομισμάτων ἐπληρώνετο ὁ φόρος τοῦ ναοῦ. Ἐν τῷ περιβόλῳ ἐκείνῳ ἠγοράζοντο οἱ πρὸς θυσίαν χρησιμεύοντες ἀμνοί, βόες καὶ αἱ περιστεραί. Ἐκ τοῦ περιβόλου τούτου ἀπέπεμψέ ποτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς ἀγοράζοντας καὶ πωλοῦντας διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων· "Οὐ γέγραπται, ὅτι ὁ οἶκός μου οὗτος οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν." (Μάρκ. 11, 17.)

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ ἔκειτο περίπου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὅλου χώρου καὶ περιωρίζετο διὰ λεβίνου περιτειχίσματος $1\frac{1}{2}$ μ. ὕψους. Ἐπὶ τοῦ περιτειχίσματος τούτου ἐστηρίζοντο στῆλαι λίθιναι μετ' ἐπιγραφῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν, αἵτινες ἀπηγόρευον παντὶ ξένῳ, ἤτοι παντὶ μὴ Ἰουδαίῳ, τὴν διάβασιν τοῦ περιτειχίσματος καὶ τοῦτο ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Τὸ περιτείχισμα διεκόπτετο εἰς τινα μέρη ὑπὸ κλιμάκων, αἵτινες ἔφερον πρὸς τὸ ὕψωμα, ἐφ' οὗ ἔκειτο ὁ κύριος ναός. Ὁ ἐξ ἀνατολῶν εἰσερχόμενος διέβαινε τὴν "κορινθιακὴν" λεγομένην πύλην καὶ εὑρίσκετο ἐν τῷ "προαυλίῳ τῶν γυναικῶν". Ἐνταῦθα εὑρίσκετο τὸ γαζοφυλάκιον. "Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον, καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης· Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ἔβαλεν τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον." (Μάρκ. 12, 41 καὶ ἑξ.)

Προχωρῶν τις πρὸς ἀνατολὰς εὑρίσκετο ἐνώπιον κλίμακος ἐκ δεκαπέντε βαθμίδων, ἥτις ἔφερε διὰ τῆς "μεγάλης πύλης" πρὸς τὸν "πρόδομον τῶν ἀνδρῶν". Ἀλλ' ὁ Ἰουδαῖος οὔτε νὰ εἰσέλθῃ ἠδύνατο οὔτε νὰ ἐγγίσῃ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ του, διότι λιθίνη κιγκλὶς ἐχώριζε τὸν πρόδομον τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τοῦ "προδόμου τῶν ἱερέων", ἐν ᾧ ἔκειτο ὁ βωμὸς τῶν θυσιῶν καὶ τὰ πρὸς ταύτας ἀναγκαῖα. Ὥστε ὁ Ἰουδαῖος μόνον ἐξ ἀποστάσεώς τινος ἠδύνατο νὰ θαυμάσῃ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ναοῦ. Τὸ οἰκοδόμημα, ὅλον ἐκ πολυτίμων λευκῶν λίθων ἐκτισμένον, ἀνήρχετο εἰς ὕψος 52 μέτρων. Εἰς πολλὰ μέρη οἱ λίθοι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ χρυσῶν πλακῶν. Ὁ συγγραφεὺς Ἰώσηπος, ὁ ἰδὼν ἰδίοις ὄμμασι τὸν ναόν, λέγει ὅτι διὰ τῆς λευκότητος τοῦ μαρμάρου αὐτοῦ ὁμοιάζει χιονοσκεπῆ κορυφὴν ὄρους, καὶ ὅτι ἡ λάμψις τῶν λίθων καὶ τῶν χρυσῶν πλακῶν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἐκθαμβοῦ τὸν ὀφθαλμόν.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπεσκέφθη τὸ δεύτερον τὸν ναὸν τοῦτον, εἷς τῶν μαθητῶν του ἐπέστησε τὴν προσοχὴν Αὐτοῦ ἐπὶ τῆς λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ. "Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· "Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; Οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ." (Μάρκ. 13, 2.) Τοὺς λόγους τούτους πᾶς τις θ' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην του, ὅστις ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ χώρου μάτην ζητεῖ νὰ ἴδῃ ἐρείπιά τινα τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τοῦ Ἡρώδου. Τὸ θαυμάσιον οἰκοδόμημα, τὸ ἀνεγερθέν, ὡς ἐφαίνετο, εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἐξηφανίσθη ἐντελῶς ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἡ ἐθελοθυσία τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἡ συστήσασα νέον δεσμόν, δι' οὗ διεσπάσθη ὁ μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Ἐθνικῶν φράκτης καὶ δι' οὗ ἐλευθέρα ἠνοίχθη ἡ εἴσοδος πρὸς τὸν λαοσωτήριον τοῦ Θεοῦ θρόνον, ἐξετελέσθη ἐν ἄλλῃ θέσει. Ἀντὶ τοῦ ἱεροῦ οἴκου τοῦ Ἰσραήλ, τοῦ φανεροῦ, νέος ἰρῷῴν Οἶκος Κυρίου, ἐν πνεύματι.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛΕΞΙΟΣ.

Ἱστορικὸν διήγημα

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Κεφάλαιον Α'.

Ο ΑΡΓΥΡΑΜΟΙΒΟΣ ΚΑΛΑΜΟΔΙΟΣ.

Ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ ἐξετείνετο περὶ τὰ τέλη τοῦ ιθ'. αἰῶνος λαβύρινθος στενῶν καὶ ἀκαθάρτων ὁδῶν, αἵτινες σήμερον ηὐρύνθησαν κάπως καὶ ἐκαθαρίσθησαν ἐν μέρει μὲν συνεπείᾳ ἀλλεπαλλήλων πυρκαϊῶν, ἐν μέρει δὲ ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς γενομένων ῥυμοτομιῶν καὶ ἐπισκευῶν. Ἐν τινι τῶν ζοφερῶν ἐκείνων ὁδῶν, ἃς σπανίως ἐπεσκέπτετο ἡ ζωογόνος τοῦ ἡλίου ἀκτίς, εὑρίσκετο καθ' ὃν χρόνον ἄρχεται τὸ παρὸν ἡμῶν διήγημα μικρὰ καὶ ἀσήμαντος οἰκία, ἥτις ἐφαίνετο ὡσεὶ ἐσφηνωμένη ἐντὸς ἀδιεξόδου στενωποῦ. Μικρή, ξυλίνη θύρα, ἥτις ἐπρόδιδε μακροχρόνιον χρῆσιν, ἠνοίγετο πρὸς στενὸν διάδρομον, οὗ οἱ τοῖχοι ἔφερον τὸν ἀμφίδολον τῆς ὀγρασίας χρωματισμόν. Ξυλινοί τινες βαθμίδες ἀσσαθρωμέναι καὶ σχεδὸν καταρρέουσαι ὡδήγουν ἀπὸ τοῦ δάθους τοῦ διαδρόμου πρὸς δύο μικρὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον τὸ φῶς διὰ δύο στενῶν ὀπῶν ἐπὶ μικρᾶς τετραγώνου αὐλῆς. Ἡ αὐλὴ αὕτη, ἥτις ὡμοίαζε μᾶλλον φρέαρ, ἢ τὸ κενὴ ἐντελῶς, τὰ δὲ ἔδαφος αὐτῆς ἐκαλύπτετο ὑπὸ παχείας στρώσεως σκυβάλων καὶ σαρωμάτων σηπομένων ἐν τῇ ὑγρᾷ ἐκείνῃ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ ἀφόρητον ἀναδιδόντων δυσωδίαν. Οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἴχνος δένδρου ἐν τῇ αὐλῇ ἐκείνῃ, οὔτε ἴχνος φύλλου, τὸ ὁποῖον ἠδύνει τὸν ὀφθαλμὸν καὶ παρέχει καὶ εἰς τὰ μελαγχολικώτερα μέρη φαιδρότητά τινα. Τὰ πάντα εἶχον τὸν τύπον τῆς ἐρημώσεως καὶ ἀπολδίκνυον ὅτι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ κατοικοῦντες ὀλίγον ἀπέδλεπον εἰς τὰς ἀναπαύσεις καὶ τὰς τέρψεις τοῦ βίου.

Τὸ δύο δωμάτια, ἐξ ὧν συνέκειτο ὁ οἰκίσκος, ἦσαν σχεδὸν γυμνὰ καὶ ὡς ἀκατοίκητα· ἐν τῷ πρώτῳ τῶν δύο τούτων δωματίων ἵστατο ξυλίνη παλαιὰ τράπεζα καὶ περὶ αὐτὴν δύο ξύλινα καθίσματα, ὡς τὰ καθίσματα ἐν ταῖς καλύδαις τῶν χωρικῶν· αἱ δᾶλοι τῶν δύο μικρῶν παραθύρων ἦσαν θολαὶ καὶ κεκαλυμμέναι ὑπὸ στρώσεως κόνεως. Τὸ δεύτερον δωμάτιον, οὗ ἡ εἴσοδος ἦτο ἀπὸ τοῦ πρώτου, ἦτο καὶ τοῦτο πενιχρόν, καὶ ἐκ τῆς ταπεινῆς κλίνης, ἥτις ἔκειτο ἔν τινι γωνίᾳ ἐφαίνετο ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς κοιτών· μικρὰ τράπεζα καὶ ξύλινον ὑρανίον ἦσαν ἐκτὸς τῆς κλίνης τὰ μόνα ἔπιπλα τοῦ δωματίου τούτου. Ἡ κλίνη ἦτο λεπτὸν ἀχόρινον στρῶμα κεκαλυμμένον διὰ ἀκαθάρτου ποικιλοχρόου ὑφάσματος. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἵστατο ἀγγεῖον ὕδατος καὶ τεμάχιον φαιοχρόου ἄρτου, ὥστε τὸ δωμάτιον τοῦτο ἐχρησίμευε καὶ ὡς ἐστιατόριον.

Ὅ,τι ὅμως ἰδιαζόντως προσείλκυε τὰ βλέμματα τοῦ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο εἰσερχομένου καὶ ἀντέκειτο πρὸς τὴν δλην αὐτοῦ διασκευὴν, ἦτο δίστομον ξίφος, κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ τοίχου. Τὸ ξίφος τοῦτο ἦτο ὡραῖον καὶ πολύτιμον ὅπλον καὶ ἐφαίνετο ὡς ἀπαστράπτων ἀδάμας ἐρριμμένος ἐπὶ σωροῦ κόπρου. Ἡ λεπὶς ἦτο χαλύδδινος, προϊὸν ἐξ ἐκείνων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐφημίζετο ἡ πόλις Δαμασκός, ἡ δὲ λαδὴ ἦτο ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ. Ἠδύνατο νὰ νομίσῃ τις ὅτι τὸ ὅπλον τοῦτο ἀνῆκεν εἰς αὐτοκρατορικήν τινα ὁπλοθήκην καὶ μετεκομίσθη ἐνταῦθα κατὰ παράδοξον καὶ ἀνεξήγητον σύμπτωσιν. Ὅτι τὸ ξίφος τοῦτο δὲν ἐχρησίμευε μόνον ὡς ὅπλον ἀμυντικόν, ἀλλὰ καὶ ὡς κόσμημα, ἐφαίνετο τρανῶς ἐκ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ εὑρίσκετο.

Εἰς τὸ δάθος τοῦ κοιτῶνος καὶ πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ μικροῦ φεγγίτου ἦτο τετράγωνος θύρα, ὡς ἡ ὁπὴ ἑστίας. Ἡ θύρα αὕτη ὡδήγει κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς ἕτερον τῆς οἰκίας τμῆμα. Τὸ κεκλεισμένον φύλλον τῆς θύρας ταύτης ἦτο σιδηροῦν κακαλυμμένον ὅλον διὰ μεγάλων σιδηρῶν ἥλων, ὡς ἐπὶ τῶν θυρῶν καὶ πυλῶν τῶν φρουρίων ἢ τῶν εἱρκτῶν.

Ἡ οἰκία αὕτη ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἦτο ἡ κατοικία ἀνδρός, γνωστοῦ καθ' ὅλην τὴν πόλιν διὰ τὰ μεγάλα αὐτοῦ πλούτη καὶ τὴν ἐπίσης μεγάλην αὐτοῦ φιλαργυρίαν. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ὁ ἀργυραμοιβὸς Καλαμόδιος. Ἄγνωστος ἦτο ἡ καταγωγὴ τοῦ παραδόξου τούτου ἀνδρός· ἐλέγετο ὅτι γεννηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀπὸ πτωχῶν γονέων εἶχε συλληφθῆ κατὰ τὴν παιδικήν του ἡλικίαν ὑπὸ πειρατῶν, ὧν τὰς διαφόρους περιπετείας συνεμερίσθη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Ἐλέγετο ὡσαύτως ὅτι μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν πολλῶν ἀνδρωθεὶς ἐξελέγη ἕνεκα τῶν ἐτόχων αὐτοῦ προτερημάτων καὶ ἰδίως ἕνεκα τῆς

ἀνδρίας του ἀρχηγὸς συμμορίας πειρατῶν καὶ ὅτι ὑπὸ ξένον ὄνομα ἐπεχείρησε παρατόλμους τινὰς ἐκστρατείας, αἵτινες ἔθεσαν τὴν δάσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πλούτου. Ὅ,τι ὅμως πάντες ἐγίνωσκον ἦτο, ὅτι ὁ Καλαμόδιος προδεδηκὼς ἤδη τὴν ἡλικίαν μετέδη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα μετήρχετο τὸ ἐπικερδὲς ἐπάγγελμα τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, δανείζων χρήματα ἐπὶ ἐνεχυριάσει πολυτίμων λίθων καὶ χρυσῶν κοσμημάτων καὶ ἐπὶ τόκῳ, ὅστις ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν καταδρόχθιζε τὸ κεφάλαιον.

Ὁ Καλαμόδιος ἦτο ἑξηκοντούτης καὶ ἦτο μόνος ἐν τῷ κόσμῳ· οὐδέποτε ἐνυμφεύθη, οὐδέποτε ἠσθάνθη τὸ ἱερὸν αἴσθημα πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς. Τὸ μόνον του αἴσθημα ἦσαν τὰ πλήρη χρηματοκιβωτιά του. Ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους ἐκάθητο μόνος ἐν τῷ ἐρήμῳ δωματίῳ του, ἔνθα πενιχρῶς ἐτρέφετο καὶ περὶ τῶν χρηματιστικῶν του ὑποθέσεων ἐσκέπτετο.

Ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, λαὸς εἰς ἄκρον περίεργος καὶ πολυπράγμων, ἐπανειλημμένως πρασεπάθησε νὰ μάθῃ τὰ ἰδιαίτερα τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς τούτου· ἀλλ' ὁ Καλαμόδιος, ζῶν ἀφανὴς σχεδὸν ἐν συνοικίᾳ ζοφερᾷ, δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ ἐλκύσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν προσοχὴν τοῦ πλήθους, καὶ σπανιώτατα ἐξέρχετο. Πολλάκις διεδίδετο ἀνὰ τὴν συνοικίαν ὅτι ὁ γέρων ἀπέθανε, καὶ ὁσάκις τῷ ἔλεγέ τις περὶ τῆς φήμης ταύτης, ὁ Καλαμόδιος ἐμειδία καὶ παρεκάλει τὸν φίλον του νὰ ἐπιδεδαιώσῃ τὴν εἴδησιν ταύτην.

Οἱ μόνοι ἄνθρωποι, οἵτινες μετὰ δετικότητος ἐγνώριζον ὅτι ὁ Καλαμόδιος ὑπῆρχεν ἐν τοῖς ζῶσιν, ἦσαν οἱ μετ' αὐτοῦ συναλλαττόμενοι, οἱ ὀφειλέται αὐτοῦ, διότι οὗτοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐλάμβανον παρ' αὐτοῦ εἰδοποίησίν τινα ἀφορῶσαν τὰς χρηματικὰς ὑποθέσεις ἢ ἔδλεπον αὐτὸν ἐμφανιζόμενον ἐνώπιόν των μὲ τὸ ψυχρὸν ἐκεῖνο καὶ αὐστηρὸν δλεμμα, τὸ ἴδιον τοῖς ἀνθρώποις τοῦ ἐπαγγέλματός του, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπιτακτικώτερον καὶ τῆς αὐστηροτέρας εἰδοποιήσεως. Καὶ οἱ δυστυχεῖς ὀφειλέται ἔτρεμον, διότι καλῶς ἐγίνωσκον ὅτι ἡ καρδία τοῦ γέροντος τοκογλύφου δὲν ἠσθάνετο οἶκτον, καὶ ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ χρηματικῶν ὑποθέσεων οὔτε ἐπὶ φιλίας οὔτε ἐπὶ εὐσπλαγχνίας ἐκ μέρους του ἠδύναντο νὰ βασίζωνται. Πρέπει νὰ ἔχω ἔτοιμα τὰ χρήματα, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ ὀφειλέτης, διότι σήμερον θὰ ἔλθῃ νὰ τὰ ἀπαιτήσῃ παρ' ἐμοῦ." Ὁ δυστυχὴς ἐγίνωσκεν ὅτι θὰ ἴδῃ ἐμφανιζόμενον μετὰ ἀσπλάγχνου ἀκριβείας τὸν πρεσδύτην μὲ τὸν ψυχρὸν καὶ αὐστηρὸν ὀφθαλμόν· ὁ δυστυχὴς ἠσθάνετο ὅτι εὑρίσκετο εἰς τοὺς ὄνυχας ἁρπακτικοῦ θηρίου, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδεμία ἐλπὶς διαφυγῆς ὑπῆρχεν. Ὁ Καλαμόδιος ἦτο ἀδυσώπητος· τοῦτο πάντες ἐγίνωσκον, καὶ πάντες διὰ τοῦτο τὸν ἐμίσουν. ὁ λαὸς τὸν ἐθεώρει ὡς ἄγριον ἐφάλκην καὶ ἔδλεπεν ἐν αὐτῷ τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς ἀσπλαγχνίας. Ἐκαλεῖτο παρὰ τῷ λαῷ "ὁ γέρων"· δὲν ἦτο ὅμως τοῦτο ὄνομα σεδασμοῦ, ἀλλ' ἔκφρασις μίσους καὶ ἀποστροφῆς. Ὀλίγοι τινές, οἵτινες διετέλουν πρὸς αὐτὸν ἐν σχέσει φιλικωτέρᾳ, τὸν ὠνόμαζον "πατέρα", καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδιαζόντως ηὐχαρίστει τὸν γέροντα χρηματιστήν...

Ἦτο ἑσπέρας· ἐν ταῖς στεναῖς ὁδοῖς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς εἶχεν ἀναλάδει τὴν ἐξουσίαν του. Ὁ καύσων καθ' δλην τὴν ἡμέραν ὑπῆρξε σφοδρός, ἀλλ' ἐν τῷ λαδυρίνθῳ τῶν περὶ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν οἰκίσκων διετηρεῖτο ἀκείνη ἡ ὑγρὰ ἀτμοσφαῖρα, ἥτις εἶναι τόσῳ ἐπαισθητοτέρα, ὅσῳ καυστικώτεραι εἶναι αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῶν ἀνοικτῶν πλατειῶν.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γέροντος κολυδιστοῦ ἐπεκράτει ἄκρα σιωπή· τὸ πρῶτον δωμάτιον ἦτο ἐντελῶς σκοτεινόν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔκαιε μικρὰ λυχνία, ἀμυδρῶς αὐτὸ φωτίζουσα. Παρὰ τὴν τράπεζαν ἐκάθητο ὁ Καλαμόδιος, στηρίζων ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξετάζων μετὰ προσοχῆς διάφορα πρὸ αὐτοῦ κείμενα ἔγγραφα.

Ὁ Καλαμόδιος ἦτο ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, κυρτὸς ὀλίγον ἐκ τοῦ γήρατος· ἀραιόν, λευκὸν γένειον ἐκάλυπτε τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου του· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφόρει μέλαν κάλυμμα, ὡς ἐφόρουν τότε πάντες σχεδὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Τὸ πρόσωπόν του εἶχε τὴν πελιδὰν ἐκείνην χροιάν, ἣν ἀποκτῶσι συνήθως αἱ ὄψεις τῶν προδεδηκότων τὴν ἡλικίαν ἐν τοῖς μεσημδρινοῖς κλίμασιν· ἐφαίνετο ὡς ἡ λάμψις τῶν χρυσῶν νομισμάτων νὰ εἶχεν ἀφήσει ἴχνος τῆς ἀντανακλάσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐκείνου. Τὸ χαρακτηριστικώτερον δμως ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ γέροντος· ἦσαν οὗτοι μικροὶ καὶ ἐπεσκιάζοντο ὑπὸ πυκνῶν δλεφάρων. Τὸ δλέμμα του εἶχε τὴν ὀξύτητα καὶ διαπερατικότητα ἀκείνην, ἣν ἔχει τὸ δλέμμα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ δυσπιστοῦντος πρὸς πάντας καὶ πρὸς πάντα. Ταχὺ καὶ ζωηρὸν ὡς ὁ κεραυνὸς ἐξεφηνδονίζετο τὸ δλέμμα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς θέλον νὰ περιδάλλῃ τὰ πάντα ταυτοχρόνως. Ἐνίοτε ἀπεικονίζετο ἐπὶ στιγμὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ὡσεὶ σπινθὴρ, τολμηρᾶς ἀποφάσεως, ἥτις δὲν συνῴδε πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀνδρός. Ἡ λάμψις αὕτη ἡ αἰφνιδία ἐπρόδιδε τὸν ἀρχαῖον πειρατήν, τὸν αὐτόλμως ἀντικρούσαντα τοσούτους κινδύνους καὶ τοσάκις τὸν θάνατον ἐκ τοῦ πλησίον ἰδόντα. Εἶχον μὲν παρέλθει πολλὰ ἔτη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκείνης τῶν θαλασσίων ἐπιδρομῶν του, ἀλλ' ἡ τόλμη εἶχεν ἐπιθέσει τὴν σφραγῖδά της ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀκείνου, παρασχοῦσα αὐτῷ τὸ πῦρ, τὸ καὶ τοῖς ὄμμασι κακούργων καὶ φονέων πολλάκις ἀποτυποῦν ἱπποτικήν τινα γενναιότητα, ἐὰν ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ μεταχειρισῶμεν τὰς λέξεως ταύτας.

Ὁ Καλαμόδιος ἐφόρει μακρὸν μέλανα χιτῶνα, καλύπτοντα τοὺς πόδας του μέχρις ἀστραγάλων. Ἦτο τὸ ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ἐφόρουν κατὰ τοὺς χρόνους ἀκείνους οἱ μάγοι καὶ ἀστρολόγοι, οἱ τοσαύτην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀπαιδεύτων τοῦ λαοῦ τάξεων ἀσκοῦντες. Οἱ δάκτυλοι τῆς χειρός του ἦσαν ἰσχυροί, καὶ ἐφαίνοντο μᾶλλον ὄνυχες ἁρπακτικοῦ καὶ ἀγρίου θηρίου ἢ χεῖρες ἀνθρώπινοι· ἡ χείρ, ἡ φυλλολογοῦσα ἐν τοῖς ἐγγράφοις εἶχεν ἐνίοτε σπασμωδικάς τινας κινήσεις· ἐκινεῖτο καὶ τὸ φῶς τῆς λυχνίας· μόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ πρεσδύτου ἦσαν ἀκίνητοι καὶ προσηλωμένοι ἐπὶ τῶν ἐγγράφων.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΟΡΟΣ ΑΙΤΝΗ ΕΝ ΣΙΚΕΛΙΑ.

Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 24.)

Μετὰ παρέλευσιν ἱκανῶν ἐτῶν ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως τὸ ὀφαίστειον ἡ Αἴτνη ἤρξατο πάλιν κατ' αὐτὰς δίδον σημεῖα τῆς ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ ἐπικρατούσης ταραχῆς. Προαγγελθεῖσα δι' ἀλλεπαλλήλων σεισμῶν ἐπῆλθεν ἡ ἔκρηξις, ἥτις σπουδαίως ἠπείλησε καὶ ἀπειλεῖ τὰς εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ κειμένας πόλεις, καὶ ἰδίως τὴν πόλιν Νικολόζι, ἧς τὰ προάστεια κατέλαδεν ἡ λάδα ἐν τῇ δραδείᾳ μὲν ἀλλ' ἀκαταχρέτῳ αὐτῆς πορείᾳ. Αἱ τελευταῖαι τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις ἀγγέλλουσι τὴν δαθμιαίαν ἐλάττωσιν τῆς ἐκρήξεως· οὐχ ἧττον ὅμως οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων, ἐγκαταλιπόντες τὰς ἑστίας των δὲν τολμῶσι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς αὐτάς, πτοηθέντες ἐκ τῶν ὑπογείων μυκηθμῶν, τῶν συνεχῶν δονήσεων τῆς γῆς καὶ ἐκ τῆς ἀπειλητικῆς ὕψους τοῦ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς των ἐπικειμένου ὄρους.

Ἡ Αἴτνη, ἥτις ἐν Ἰταλίᾳ καλεῖται καὶ Mongibello (ἐκ τῶν λέξεων monte-italiaci, καὶ dschebel-araδιαί, αἵτινες σημαίνουσιν ὄρος), εἶναι τὸ ὑψηλότερον πυρίπνοον ὄρος ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ὑψοῦται ἐν τῷ δορειο-ανατολικῷ μέρει τῆς Σικελίας ἀπὸ τῆς πεδιάδος τῆς Κατάνης μέχρι 3310 μέτρων. Ἡ δάσις αὐτοῦ ἔχει περιφέρειαν 130 περίπου χιλιομέτρων, εἰς τοὺς πρόποδας δὲ αὐτοῦ κεῖται 65 πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία μετὰ 300 χιλ. κατοίκων ἐν ὅλῳ. Ἀπότομος καὶ ἀγέραρχος ὑψοῦται ἡ κορυφὴ αὐτοῦ, περὶ ἣν ὁποίαν εἶναι πλέον τῶν 200 μικρῶν κρατήρων. Τὸ ὕψιστον ὀροπέδιον καλεῖται piano del lago (ὀροπέδιον τῆς λίμνης) παρὰ τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἡ ὑπὸ Ἄγγλων τῷ 1811 κτισθεῖσα ἀγγλικὴ λεγομένη οἰκία (casa inglese) χρησιμεύουσα εἰς τοὺς τὴν κορυφὴν ἐπισκεπτομένους περιηγητὰς καὶ κειμένη εἰς ὕψος 2942 μέτρων ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὀροπεδίου τούτου φαίνεται δαθεῖα χαράδρα, πίπτουσα ἀπορρὰξ πρὸς τὴν δάλασσαν καὶ καλουμένη val del bove (ἡ κοιλὰς τοῦ δοός). Ὁ Ἄγγλος Lyell πιστεύει ὅτι ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἡ χαράδρα αὕτη ἦτο ὁ κύριος τῆς Αἴτνης κρατήρ, ὅπερ καὶ πιδανώτατον. Εἰς τὸ χρέλος τοῦ κρημνοῦ τούτου ἵσταται ὁ λεγόμενος "πύργος τοῦ φιλοσόφου", ὅστις κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπῆρξεν ἡ κατοικία τοῦ Ἐμπεδοκλέους, τοῦ ἐξ Ἀκράγαντος διασήμου Ἕλληνος φιλοσόφου.

Τὸ ὄρος διαρρέεται εἰς τρία δοτανικὰ τμήματα· τὸ πρῶτον (τὸ καλλιεργημένον τμῆμα) περιέχει πλῆδος πόλεων, χωρίων καὶ μονῶν καὶ παράγει ἐξαίρετον

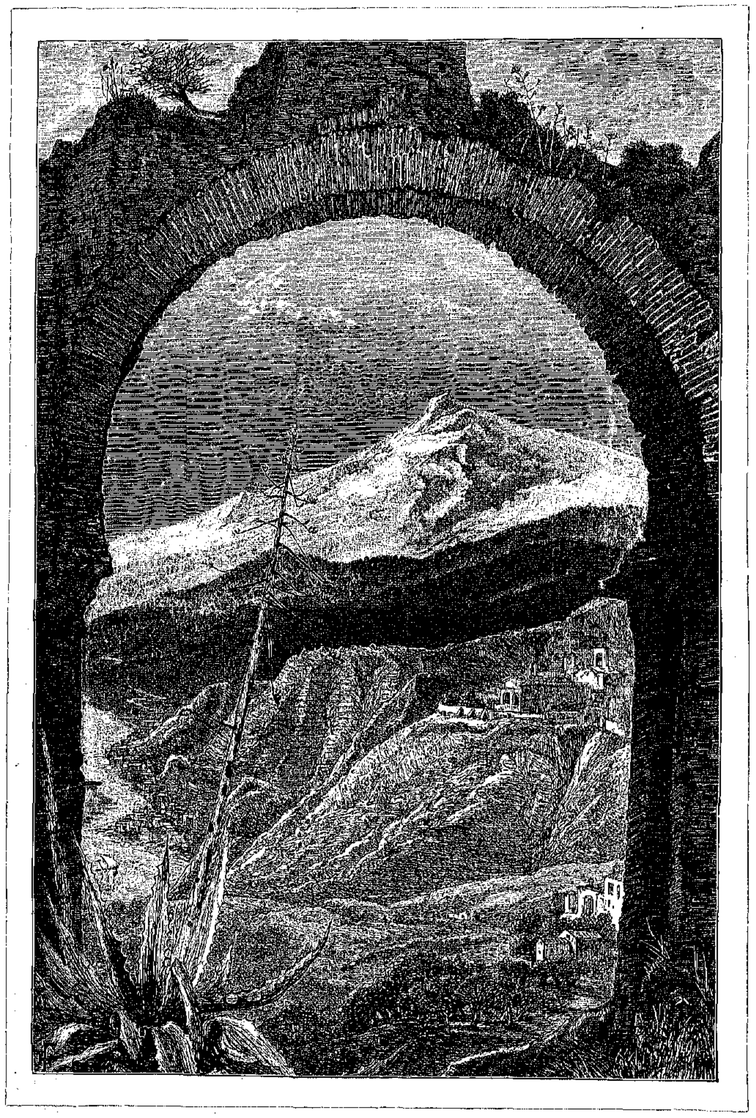

Η ΑΙΤΝΗ.

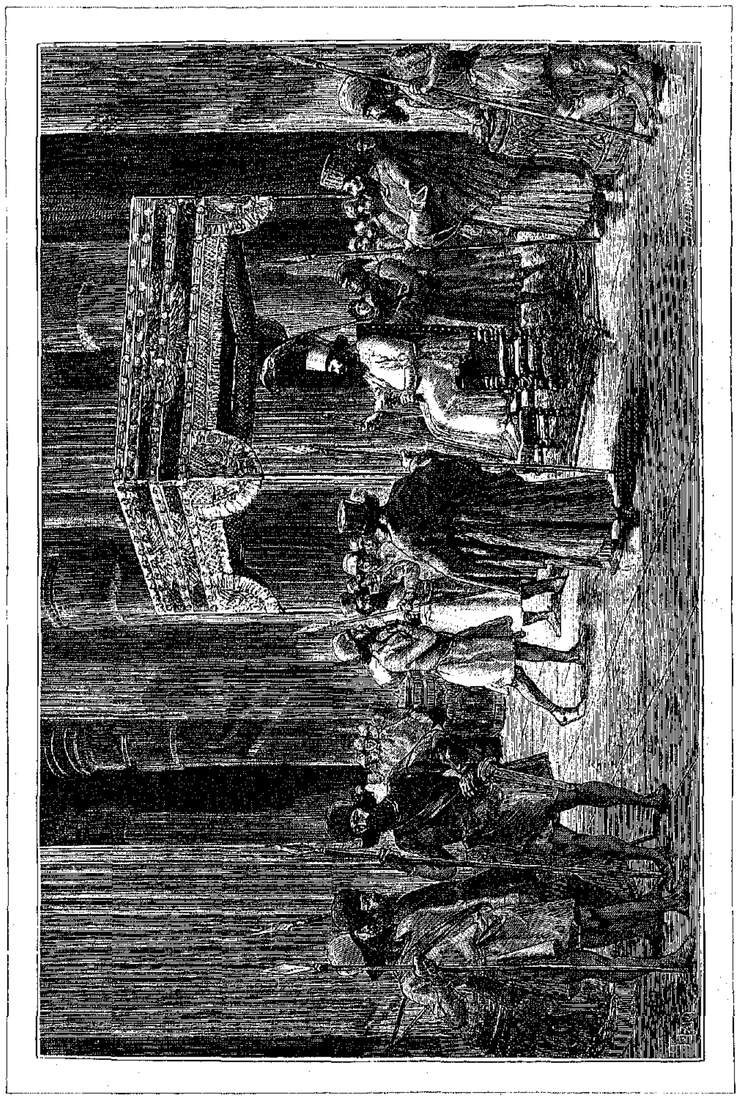

ΑΡΧΑΙΟΝ ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΠΑΡΙΣΤΩΝ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΙΝ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ ΕΝ ΠΕΡΣΙΑ.

ΕΙΣ ΠΕΡΣΕΠΟΛΙΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΞ ΑΥΤΗΣ.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ! ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ὑπὸ Δ. Ἰ.

(Τέλος.)

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 25 καὶ 29.)

ΚΑΙ τοι ἐπισκεφθέντες μέρη εἰς ἄκρον περίεργα, καί τοι ἰδόντες πράγματα, τά ὁποῖα ὀλίγοι τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν εἶδον, οὐχ ἧττον καὶ ὁ συνοδοιπόρος μου Ἀριστείδης καὶ ἐγὼ ἥμεθα εὐχαριστημένοι, ὅταν τὴν ἐπιοῦσαν πρωΐαν ἐγκατελίπωμεν τὴν ἔρημον ἐκείνην πόλιν, ἣν τοσοῦτον τὸ πάλαι δοξασθεῖσαν καὶ τοσοῦτον κατόπιν καταπεσοῦσαν. Ὁ ἀνατέλλων ἥλιος ἐφώτιζε τὰ ἐρείπια τῆς Περσεπόλεως, τὰ ὁποῖα ἵσταντο ὡς μάρτυρες τοῦ πρώην μεγαλείου, καὶ πρὸς τὰ ὁποῖα ἐρρίψαμεν τελευταῖον ὄλεμμα ἀποχαιρετισμοῦ. Ὁ ὁδηγὸς ἡμῶν καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἄνθρωποι, ἀδιάφοροι καὶ ἀπαθεῖς, ἠτοίμασαν τὰ ζῶα, ἐφόρτωσαν ἐπ' αὐτῶν τὰ διάφορα σκεύη, τὰς στρωμνὰς ἡμῶν καὶ τὰ ὀλίγα ἐναπομείναντα τρόφιμα, καὶ οὕτως ἐλάβομεν τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω ὁδόν. "Χαῖρε, Περσέπολις!" εἴπομεν ὅτε ἐν καμπῇ τῆς ὁδοῦ ἡ θέα τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας.

Ὑπολείπεται νὰ εἴπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας τῶν μερῶν ἐκείνων. Πάντως τὰ περιεργότερα μέχρι σήμερον διασωθέντα ἔργα τῆς τέχνης εἰσὶν αἱ γλυφαί, αἱ ἐπὶ τῶν θυρῶν, ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ ἐπὶ τῶν διαδρόμων τῶν ἡρειπωμένων ἐκείνων μεγαλοπρεπῶν ἀνακτόρων. Τὰ γλυπτικὰ ἐκεῖνα ἔργα ἐπειράθημεν νὰ ἀπεικονίσωμεν ὅσῳ ἠδυνάμεθα πιστότερον, καὶ ἐν τῶν ἀπεικονισμάτων τούτων παραθέτομεν ἥδε. Παριστᾷ τοῦτο τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων ἐπὶ Δαρείου. Ἐμπροσθεν πρὸς τὰ δεξιὰ φαίνεται καθήμενος ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ σεμνοτεραπεῖ αὐτοῦ στολῇ ἐπὶ θρόνου, ἔχοντος τὸ σχῆμα κοινῆς ἕδρας. Ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγεμόνος ὑψοῦται οὐρανός· οἱ πόδες αὐτοῦ πατοῦσιν ἐπὶ τετραγώνου σκίμποδος· ἀνὴρ κρατῶν μέγα ῥιπίδιον κινεῖ αὐτὸ καὶ οὕτω φέρει δροσερὸν ἀέρα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἄνακτος· φύλακες περικυκλοῦσι παντοχόθεν τὸν θρόνον. Ἀξιωματικός τις, χαρακτηριζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τῆς ζώνης ἀνηρτημένου ξίφους, φέρει ἐπὶ τοῦ ὤμου βαρὺν σάκκον, ὃν προσφέρει τῷ βασιλεῖ. Ὁ σάκκος οὗτος περιέχει τὸν εἰς νομίσματα τελούμενον φόρον διαφόρων τοῦ κράτους σατραπιῶν. Εἰς τὸ βάθος τῆς εἰκόνος φαίνονται οἱ σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως, διακρινόμενοι ἐκ τοῦ μακροῦ χιτῶνος καὶ τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς. Οἱ σωματοφύλακες οὗτοι, ἄνδρες πιστοὶ καὶ ἀνδρεῖοι, ἐλέγοντο "οἱ φοβεροὶ ἀθάνατοι", παρηκολούθουν δὲ πάντοτε τὸν ἡγεμόνα, ἕτοιμοι εἰς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ καθ' οἱαδήποτε προσβολῆς καὶ ἐπιθέσεως. Τινὲς τῶν σωματοφυλάκων τούτων ἦσαν ὡπλισμένοι διὰ λόγχης, ἄλλοι δὲ διὰ τόξων καὶ βελῶν, ὧν οἱ Πάρθαι πολεμοῦντες κατὰ τῶν Ῥωμαίων τοσοῦτον φρικώδη ἐποιοῦντο χρῆσιν. Τὸ σχῆμα τοῦ θρόνου εἶναι ἀσσυριακὸν μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι οἱ πόδες αὐτοῦ εἰσι στρογγύλοι ἀντὶ νὰ ὦσι τετράγωνοι. Ὁ οὐρανὸς εἶναι θαυμασίας ἐργασίας, ὁλόχρυσος καὶ κεντημένος, ἀνακαλεῖ δὲ εἰς τὴν μνήμην τὰς αἰγυπτιακὰς σκηνάς. Τοῦτο εἶναι νέα ἀπόδειξις τῆς τάσεως, ἣν εἶχον οἱ Πέρσαι νὰ λαμβάνωσιν ἐκ ξένων χωρῶν τὰ ὑποδείγματα, καθ' ἃ ἔπειτα ἐξετέλουν τὰ καλλιτεχνικά των ἔργα. Ὁ Δαρεῖος, ἡγεμὼν εἰς ἄκρον φιλόμουσος, ἐνησμενίζετο φαίνεται νὰ συγκεντροῦ ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ ὅ,τι θαυμάσιον παρήγαγεν ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀφρική, καὶ νὰ μεταχειρίζηται τὰς τέχνας καὶ τὰ πλούτη τῶν ὑποτελῶν τῆς Περσίας λαῶν πρὸς διακόσμησιν τῶν βασιλικῶν αὐτοῦ μεγάρων. Ἐκ τῆς Ἰωνίας παρέλαβε τὸν ῥυθμὸν τῶν οἰκοδομῶν, τὸ σχῆμα τῶν θυρῶν καὶ παραθύρων καὶ τὴν γλυπτικὴν διακόσμησιν· ἐκ τῆς Αἰγύπτου τοὺς κίονας, τὰ θάθρα αὐτῶν· ἐκ τῆς Λυκίας τὴν κατασκευὴν τῶν δοκῶν καὶ τῶν δωμάτων· ἐκ τῆς Συρίας τὰ ἀνάγλυφα καὶ ἀγάλματα. Ἄξιον ἰδιαιτέρας μελέτης εἶναι ἡ ἀναρμόνιος ἐφαρμογὴ διαφόρων τύπων καὶ ῥυθμῶν ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος· ταύτην οὐδεὶς κάλλιον τῶν Περσῶν ἐπὶ Δαρείου καὶ τῶν ἀμέσων αὐτοῦ διαδόχων ἐπέτυχεν.

Ἐκ τῶν ἀναγλύφων ἡ δευτέρα εἰκών, ἣν παραθέτομεν παριστᾷ στρατιώτας καὶ σωματοφύλακας τοῦ Δαρείου, ὡς περιεγράψαμεν αὐτοὺς ἀνωτέρω. Ἡ ἀημερινὴ στολὴ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Σάχου τῆς Περσίας εἶναι, ἐννοεῖται, ὅλως διάφορος τῆς ἀρχαίας· ὁ τύπος ὅμως τῆς φυσιογνωμίας διετηρήθη ὁ αὐτός, προδίδων τὴν γνησίαν τῶν Περσῶν καταγωγήν...

Ἡ πορεία ἡμῶν ἦτο ἀρχοῦντως μονότονος· ὅπως δὲ διασκεδάσωμεν κατά τι τὴν μονοτονίαν ταύτην ἐκαλέσαμεν πλησιέστερον τὸν ὁδηγόν μας, ὅστις ἦτο πάντοτε πρόθυμος εἰς τὰ νεύματά μας. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ἀνεπτυγμένος καὶ εἶχε γνώσεις παντοειδεῖς ἰδίως ὅ,τι ἀπέβλεπε τὴν πατρίδα του. Θέλοντες νὰ λάβωμεν πληροφορίας περὶ τῆς θρησκείας τοῦ λαοῦ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου εὑρισκόμεθα, ἐφέρομεν τὸ ζήτημα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ὁ ὁδηγὸς ἡμῶν μετὰ πολλῆς περισκέψεως ἔδωκεν ἡμῖν τὰς ζητηθείσας διασαφήσεις.

— Ἡ θρησκεία μας, εἶπεν, εἶναι ἡ ἀρχαία τῶν Περσῶν θρησκεία μὲ ὀλίγας μεταλλαγές, εἶναι ἡ θρησκεία, ἣν μετέδωκαν ἡμῖν τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ βιβλία τῶν Ἰνδιῶν. Οἱ Πέρσαι ἦσαν ἀνέκαθεν μονοθεϊσταί, καὶ παρ' αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ ὑπετάσσετο εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ καλοῦ. Ἀναγνωρίζομεν ἕνα ὕψιστον Θεόν, ἀμετάβλητον, γενικόν. Ἡ σύστασις τῆς θρησκείας μας ἀποδίδεται εἰς τὸν Ζωροάστρην, τὸν διάσημον νομοθέτην, περὶ τοῦ ὁποίου βεβαίως καὶ ὑμεῖς ἠκούσετε. Πότε ἔζησεν ὁ Ζωροάστρης, ἀγνοῶ· ἀναντιρρήτως ὅμως ἔζησεν ἐν ἐποχῇ ἀρχαιοτάτῃ, ὡς λέγουσί τινες, ἓξ ἢ ἑπτὰ χιλιάδας ἐτῶν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς Μακεδονίας, ἤτοι ἑξακόσια ἔλα ἔτη πρὸ τοῦ Δαρείου. Τινὲς διατείνονται ὅτι ὁ Ζωροάστρης οὐδέποτε ὑπῆρξεν, ἐγὼ ὅμως δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω τοῦτο, ἀφ' οὗ ἔχομεν καὶ περιστατικὰ τοῦ βίου του. Ὁ μέγας οὗτος ἀνήρ, ὃν πάντες ὀφείλομεν νὰ σεβώμεθα, ἐγεννήθη ἐν Οὐρμιᾷ τῆς Μηδίας· κατὰ τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν εἶχε νὰ παλαίσῃ ἐναντίον δαιμόνων. Ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν ἀδηγήθη ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου θεοῦ, καὶ ὡς εὐσυνείδητος προφήτης ἠρώτησε τὸν θεὸν περὶ διαφόρων ἀντικειμένων, περὶ τῆς ἠθικῆς, περὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας, περὶ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, περὶ τοῦ τέλους τῶν ἀνθρώπων, περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀστέρων, καὶ τέλος τῷ ἔθεσε τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν· "Ποῖον εἶναι τὸ καλλίτερον πλάσμα ἐπὶ τῆς γῆς;" Ὁ θεὸς τῷ ἀπήντησεν· "Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἔχων τὴν καθαρωτέραν καρδίαν." Ὁ Ζωροάστρης ἐνθαρρυνθεὶς ἀπὸ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης ἐζήτησε νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ θεοῦ Ἀουραμάζδα τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀγγέλων, τὴν διάκρισιν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν πονηρῶν πνευμάτων· ἀλλ' ὁ Ἀουραμάζδας, πρὶν ἀπαντήσῃ, τὸν διέταξε νὰ διέλθῃ ὄρος φλεγόμενον, καὶ νὰ σχίσῃ τὴν κοιλίαν του, εἰς ἣν νὰ χύσωσι μέταλλον ἀναλελυμμένον. Ὁ προφήτης ὑπέστη τὴν φρικτὴν ταύτην δοκιμασίαν καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ θεοῦ τὸ βιβλίον τῶν νόμων, τὴν Ἀβέσταν· μεθ' ὃ ἀπεστάλη πάλιν ἐπὶ τῆς γῆς. Μετέβη τότε εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Βακτριανῆς, ἔνθα οἱ μάγοι ἠθέλησαν νὰ τὸν φονεύσωσιν· ἀλλ' αὐτὸς ἐνίκησε τοὺς μάγους διὰ τῶν θαυμάτων του καὶ κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν βασιλέα καὶ τὴν οἰκογένειάν του νὰ παραδεχθῶσι τὴν νέαν θρησκείαν. Αἱ ἱεραὶ αὗται βίβλοι τοῦ Ζωροάστρου ἀπετελοῦντο ἐξ εἴκοσι καὶ ἑνὸς συγγραμμάτων, ἅτινα ἐσώζοντο ἀκέμη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Διὰ τῶν βίβλων τούτων παρηγγέλλοντο οἱ ἄνθρωποι νὰ λατρεύωσι τὸν Ἀουραμάζδα, τὸ σοφὸν πνεῦμα, τὸν λάμποντα, τὸν ὕψιστον, πάνσοφον, πανάγαθον, τὸν ἐνεργητικώτατον, ἐμβριθέστατον καὶ εὐειδέστατον. Ὁ Ἀουραμάζδας εἶναι ἡ πατρωϊκὴ θεότης, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἵσταται ὁ Δαρεῖος ἐν τοῖς διαφόροις ἀναγλύφοις τῆς Περσεπόλεως.

Ὅπως ὁ Ἀουραμάζδας ἦτο ὁ θεὸς τοῦ καλοῦ, ὑπῆρχε καὶ ἡ θεότης τοῦ κακοῦ, ὁ Ἀριμάν, ὅστις, ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔπλασεν ὅλα τὰ κακὰ ἐν τῷ κόσμῳ· οὗτος εἶναι ὁ γεννήσας ἐν τῷ κόσμῳ τὰς λύπας καὶ τὰς ἁμαρτίας.

Ἡ θρησκεία τοῦ Ζωροάστρου εἶναι ἀπλουστάτη· δὲν ζητεῖ ἄλλο παρὰ τοῦ ἀνθρώπου ἢ νὰ λατρεύῃ τὸν θεόν, νὰ τῷ προσφέρῃ δεήσεις καὶ θυσίας, νὰ ᾖναι ἀγνὸς τὴν καρδίαν, τίμιος ἐν λόγοις καὶ εὐθὺς ἐν ἔργοις.

Ὁ Ἀουραμάζδας δὲν εἶχεν οὔτε ἄγαλμα οὔτε ναόν, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων ὑψοῦντο ὁμοιοι εἰς τιμήν αὐτοῦ, ἐν οἷς οἱ ἱερεῖς διετήρουν τὸ ἱερὸν πῦρ. Οἱ Πέρσαι τῷ προσέφερον θυσίας διὰ βοῶν, αἰγῶν, ἵππων καὶ προβάτων, ἀλλὰ τὰ θύματα δὲν ἐτιθέντο ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ὅπως μὴ τὴν μολύνωσιν, ἀλλὰ πλησίον αὐτῆς. Ὁ φόβος νὰ μὴ μολύνωσι τὴν γῆν, τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, ἐμπόδιζε τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ζωροάστρου νὰ θάπτωσι, νὰ καίωσιν ἢ νὰ ῥίπτωσιν εἰς τὸν ποταμὸν τοὺς νεκρούς.

— Τίς τοὺς ἔκαμναν λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Ἀριστείδης μειδιῶν.

— Τοὺς ἐναπέθετον, ἀπεκρίθη ὁ ὁδηγός, ἐντὸς μεγάλων ἀστέγων πύργων, οὓς ὠνόμαζον Δακμᾶς (πύργους τῆς σιωπῆς) καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐξέθετον εἰς βορὰν τῶν ἁρπακτικῶν ὀρνέων. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀποθανόντος ἔμενεν ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας μετὰ θάνατον πλησίον τοῦ σώματος καὶ μετὰ τοῦτο ἀνήρχετο πρὸς τὸ μέγα κριτήριον. Τὸ πνεῦμα Ῥασνοῦ ἐζύγιζεν ἀπιμελῶς τὰς καλὰς καὶ τὰς κακὰς πράξεις τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ὡδήγει πρὸς μεγάλην γέφυραν, κειμένην ἐπὶ τοῦ ᾅδου· ἐὰν αἱ κακαὶ πράξεις ἦσαν περισσότεραι, ἡ ψυχὴ ἔπιπτεν ἐν τῷ βαράθρῳ καὶ ἐγένετο λεία τοῦ Ἀριμάν· τοὐναντίον δὲ ἡ ψυχὴ διέβαινεν ἀπροσκόπτως τὴν γέφυραν καὶ ἐνεφανίζετο ἐνώπιον τοῦ Ἀουραμάζδα.

— Τί ἦσαν οἱ μάγοι εἰς τὴν χώραν σας; ἠρώτησα ἐγὼ τὸν ὁδηγόν.

— Οἱ μάγοι, μοὶ ἀπήντησεν, ἦσαν οἱ ἱερεῖς. Οὗτοι ἀπετέλουν ἰδιαιτέραν φυλήν, καλουμένην Ἀτραβάν, ἐξ ἧς πάντοτε ἐλαμβάνοντο οἱ ἱερεῖς καὶ ἦσαν διαδοχικοί. Οἱ μάγοι εἶχον ἄλλοτε μεγάλην ἰσχὺν καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ καθυποτάξαντες τὴν Μηδίαν καὶ ἀπειλοῦντες νὰ καταλύσωσιν ὅλην τὴν Περσίαν. Ὁ Δαρεῖος, φοβούμενος τὴν ἐπιρροήν των, κατεδίωκεν αὐτοὺς ἀνιλεῶς. Κατόπιν οἱ Σασανίδαι ἐνεκατέστησαν αὐτοὺς πάλιν εἰς τὴν ἐξουσίαν μέχρις οὗ ἐλθόντες οἱ Ἄραβες καὶ γενόμενοι κύριοι τῆς Περσίας, εἰσήγαγον ἐν τῇ χώρᾳ τὸν Ἰσλαμισμόν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρχισεν ἡ ἀκμὴ τῆς πόλεως Χιράζ, περὶ τῆς ὁποίας ὁ ποιητὴς Χαφίς, ὁ ἐνδοξότερος τῶν τέκνων της, εἶπε τὰ ἑξῆς· "Τί εἶναι τὸ Κάϊρον,

τί εἶναι ἡ Δαμασκός, τί εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ; Εἶναι χωρία. Ἡ Χιράζ μόνον εἶναι πόλις!"

ΠΛΩΤΟΣ ΦΑΝΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 28.)

ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἤδη ἀνεκινήθη τὸ διὰ τὴν ναυτιλίαν σπουδαῖον ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως τηλεγραφικοῦ σταθμοῦ ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης πρὸς ταχεῖαν μετάδοσιν εἰδήσεων ἢ καὶ συνεννόησιν τῶν ναυτιλλομένων πρὸς τοὺς ἐν τῇ ξηρᾷ. Μέχρι τοῦδε ὅμως οὐδὲν σχέδιον ἐγένετο ὁριστικῶς παραδεκτόν, διότι δὲν ἐκρίθη ἀρκούντως πρακτικόν. Φαίνεται ἤδη ὅτι ἡ τύχη τοῦ σχεδίου, οὗ παραθέτομεν τὴν εἰκόνα, ἔσεται καλλιτέρα· τοὐλάχιστον ἐκτεθὲν ἐν τῇ κατασταθμοῦ τῶν ἀδελφῶν Ἕλλερ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῶν εἰδημόνων ὡς συγκεντροῦν ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ προσόντα. Ὁ πλωτὸς οὗτος τηλεγραφικὸς σταθμὸς μετὰ φανοῦ σύγκειται ἐκ σκάφους σιδηροῦ, ἔχοντος τὸ σχῆμα βατίδος (θαλασσίου ἰχθύος). Κρατεῖται δὲ διὰ τεσσάρων ἰσχυρῶν ἀγκυρῶν, ἤ, ὅπου τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶναι μέγα, διὰ τεσσάρων σημαντήρων. Ἐπὶ τοῦ σκάφους ὑψοῦται ἐλαφρὸς σιδηροῦς πύργος, οὗ τὴν κορυφὴν ἐπιστέφει ἐν καιρῷ νυκτὸς φανός· ἡ τηλεγραφικὴ συσκευή, ἥτις συνδέεται διὰ τηλεγραφικοῦ σύρματος, ἀνερχομένου ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ σκάφους εὑρίσκεται ἐντὸς αὐτοῦ. Ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος τὸ ἐπινοηθὲν σχέδιον τοῦ πλοιάρχου Moody εἶναι καὶ ἁπλοῦν καὶ πρακτικόν, ἐγένοντο δὲ ἤδη καὶ αἱ δοκιμαὶ ἐν τῷ πορθμῷ τοῦ Οὐάλνεῦ. Ἡ κατοικία τῶν τῶν τηλεγραφικὸν τοῦτον σταθμὸν καὶ φανὸν ἐξυπηρετούντων ἀνδρῶν εἶναι ἐντὸς τοῦ σκάφους καὶ σύγκειται ἐκ μικροῦ δωματίου καὶ κοιτωνίσκων, ὡς ἐν τοῖς πλοίοις. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀποδειχθείσης ἅπαξ τῆς πρακτικότητος τοῦ σχεδίου, εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης θέλουσιν ἐγερθῇ τοιοῦτοι τηλεγραφικοὶ σταθμοί.

Ο ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΑΝΕΤΤΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 29.)

Ἡμετέρα εἰκὼν παριστᾷ τὴν τελευταίαν σκηνὴν τοῦ καταπληκτικοῦ δράματος, ὅπερ ἐξετελέσθη ἐν Παρισίοις περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, παριστᾷ δηλ. τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς ἀποκεφαλισθείσης βασιλίσσης τῆς Γαλλίας, ἣν ὁ ἐν Παρισίοις ἐξημμένος καὶ αἱμοσβόρος λαὸς ἐδίκασεν καὶ κατεδίκασεν οὐχὶ ὡς σύζυγον τοῦ ἀτυχοῦς βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ', ὡς βασίλισσαν, ἀλλ' ὡς ἁπλῆν χήραν Καπέτου, ὡς ἄσημον ἐκ τοῦ ὄχλου γυναῖκα.

Ἡ μισητὴ "Αὐστριακή", ὡς τὴν ὠνόμαζον, ἐθεωρεῖτο ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἡ ἐνοάρκωσις παντὸς κακοῦ, παντὸς ἐχθροῦ τῆς Γαλλίας στοιχείου. Μάτην ἀπέθησαν πᾶσαι αἱ προσπάθειαι τῆς δυστήνου γυναικός, ἥτις ἐν σώματι λεπτῷ καὶ ἀσθενεῖ ἔκρυπτε ψυχὴν γενναίαν καὶ ἀνδρικήν, ὅπως σώσῃ τὴν βασιλείαν τοῦ οἴκου τῶν Βουρβόνων· μάτην ἠγωνίσθη, μάτην ἐμόχθησεν ἡ ἔξοχος ἐκείνη γυνή. Ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν κατέρρευσε πᾶν ὅ,τι ἑκατὸν ἐτῶν βασιλεία εἶχεν ἀνεγείρει· ὁ θρόνος κατέκειτο τεθραυσμένος καὶ βεβηλωμένος, οἱ εὐγενεῖς πάντες ἐξωρίσθησαν, καὶ αὐτὴ ἡ θρησκεία κατελύθη. Ἤδη ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν ὑπὸ τὴν λαιμητόμον διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ἦτο βασιλεύς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρκει εἰς τὴν αἱμοσβόρον συμμορίαν, ἥτις διηύθυνε τότε τὰς τύχας τῆς Γαλλίας καὶ εἶχεν ἐν χερσὶν αὐτῆς τὰς τῆς χώρας δυνάμεις· οἱ πατριῶται ἐκεῖνοι ἐδίψων καὶ τὸ αἷμα τῆς ἀνάσσης, τῆς λαυμισήτου Αὐστριακῆς.

Τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1793 ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ φρικώδους δικαστηρίου, ἐμφανίζεται ὡς χήρα Καπέτου, κατηγορουμένη ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ. Τὸ ὅλον εἶναι κωμῳδία ἀνιλεὴς καὶ ἀπαισία· εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς φαίνεται ἡ ἀγρία μορφὴ τῆς λαιμητόμου. Τὸ δικαστήριον δὲν εἶναι νόμιμον, σύγκειται οὐχὶ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐξ αἱμοσβόρων ὑαινῶν· ὁ δημόσιος κατήγορος δὲν ἔχει ἐπιχειρήματα· τοῖς συνήγοροις δὲν παρέχεται ἡ προθεσμία ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας· οἱ μάρτυρες δὲν βασίζουσι τὰς καταθέσεις των ἢ ἐπὶ ἁπλῶν διαδόσεων καὶ ἀδεσπότων ψημῶν — καὶ ὅμως ἡ αἰσχρὰ κωμῳδία παίζεται μέχρι τέλους. Τὸ ἔγκλημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἡ βασίλισσα ὀφείλει ν' ἀποθάνῃ, εἶναι ὅτι ἦτο βασίλισσα· ἡ ἀπόφασις ἐκδίδεται παμψηφεί· οὐδεμία φωνὴ ἐγείρεται ὑπὲρ τῆς ἀδίκου καὶ ἀδικαιολογήτου ταύτης καταδίκης. Τὰ πάντα ἦσαν προσυμπεφωνημένα.

Ἡ πρωΐα τῆς 16 Ὀκτωβρίου ἀνατέλλει ψυχρὰ καὶ ὁμιχλώδης· ἡ πόλις τῶν Παρισίων εἶναι ἀνάστατος, αἱ ὁδοί, αἱ πλατεῖαι, τὰ παράθυρα, αἱ στέγαι γέμουσιν ἀνθρώπων. Τριακόσιαι χιλιάδες ἀνθρώπων θέλουσι νὰ ἴδωσι φερομένην εἰς τὸ φρικῶδες ἰκρίωμα βασίλισσαν, ἥτις οὐδέποτε διέπραξεν ἔγκλημα, θέλουσι νὰ ἴδωσι πίπτουσαν διὰ χειρὸς δημίου τὴν ὡραίαν, ἠγαπανικὴν κεφαλήν. Πρὸ τῆς θύρας τῆς φυλακῆς ἵσταται βαρεῖα, ξυλίνη ἅμαξα, συρομένη ὑπὸ λευκοῦ ἵππου· ξυλίνη εἶναι ἡ ἅμαυσσα ἕδρα τῆς ἁμάξης ταύτης· οἱ τροχοὶ αὐτῆς εἶναι πλήρεις βορβόρου.

Ἐν τῇ εἰρκτῇ ἐνεφανίσθη εἷς τῶν ἱερέων ἐκείνων, οἵτινες ἀντὶ νὰ ὑπερτήρησι τὸν Θεὸν ἐνόμιζον προσφορώτερον νὰ ὑπηρετήσωσι τὰ ἀγενῆ τῶν ἀνθρώπων πάθη. Ἡ βασίλισσα δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τὰς παρηγορίας του. Περὶ τὴν ἑβδόμην τῆς πρωΐας ὥραν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς καταδίκου ὁ δήμιος· ἡ βασίλισσα λαβοῦσα ψαλίδα ἔκοψε μόνη τὴν κόμην της, ἥτις ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε κατασταθῆ ἐντελῶς λευκή. Κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν προσδένονται αἱ χεῖρες αὐτῆς διὰ σχοινίου, καὶ ὁ δήμιος λαμβάνων τὴν ἄκραν τοῦ σχοινίου τὴν ὁδηγεῖ ἐκτὸς τῆς φυλακῆς. Ἐλαφρὰ ἡ μάρτυς βασίλισσα ἀνέρχεται εἰς τὴν ἅμαξαν, καὶ θέλει νὰ καθήσῃ· ἀλλ' οἱ περιεστῶτες τὴν διατάσσουσι νὰ καθήσῃ στρέφουσα τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἵππον. Ἡ ἅμαξα κινεῖται.

Οὐδέποτε γυνὴ ἀντέκρισε τολμηρότερον τὸν θάνατον. Ἐπὶ μίαν ὅλην ὥραν ἀφέρετο ἡ βασίλισσα ἐπὶ τῆς ἁμάξης ἐν μέσῳ τῶν ὕβρεων καὶ τῶν χλευασμῶν ὄχλου ἀξημμένου μέχρι παραφροσύνης. Μήπως ἐπρόσεχεν εἰς τὰς ὕβρεις ταύτας καὶ θανάσσους προσβολάς; Εἶχε τελειώσει τὸν βίον της καὶ τὸν τοῦ βίου ἀγῶνα· ἦτο ἥσυχος, διότι εἶχε συγχωρήσει τοῖς διώκταις αὐτῆς καὶ ἀδίκοις κριταῖς. Δὶς μόνον καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἀχρίασε· τὸ πρῶτον ὅτε βρέφος κρατούμενον ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς μητρός του τῇ ἔπεμψε διὰ τῆς μικρᾶς χειρὸς ἀσπασμόν, καὶ τὸ δεύτερον ὅτε διέβη πρὸ τῶν ἀνακτόρων. Ἐνθυμήθη τότε τὰ δυστυχῆ τέκνα της.

Μικρὸν μετὰ τὴν μεσημβρίαν τὰ πάντα εἶχον τελειώσει καὶ ἡ εὐγενὴς ἐκείνη ὑπαρξις εἶχεν ἐξαληφθῆ διὰ παντός. Τὸ ἑσπέρας ὁ νεκροθάπτης τοῦ ναοῦ τῆς Μαγδαληνῆς ἀπέστειλεν εἰς τὴν προϊσταμένην ἀρχὴν τὸν ἑξῆς λογαριασμόν·

Διὰ ἓν νεκρικὸν φορεῖον τῆς χήρας
Καπέτου . . . . . λίβραι 6.—
Διὰ τὴν ἀνόρυξιν τοῦ τάφου καὶ διὰ τοὺς νεκροθάπτας . . . . . 25.—

Τὸ ὅλον λίβραι 31.—

Ἀλλὰ τὸν λογαριασμόν, ὃν ἡ παγκόσμιος ἱστορία ἐνέγραψε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς βάρος τῆς ἐπαναστάσεως; τοῦ 1789, ἑκατὸν ὀχτὼ ἔτη ταραχῶν καὶ αἱματοχυσίας δὲν ἠδυνήθη μέχρι σήμερον ἐντελῶς νὰ ἐξοφλήσῃ.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΚΑΛΑΒΡΟΥ.

Διήγημα Βίκτωρος Κατουάλδη.

Μετάφρασις Δ. Ι. Καραγιαννάκη.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ὁ πατήρ μου ἐκάθητο συνεσταλμένος ἐπὶ εὐρείᾳ τινὶ ἕδρᾳ, ἐν ᾧ τὰ ἡμίκλειστα παραθυρόφυλλα ἀμυδρῶς ἐφώτιζον τὸ δωμάτιον. Ἂν καὶ ἐπεκράτει σκότος ἠδυνάμην κάλλιστα νὰ βλέπω τὸν πατέρα μου διὰ τῆς ἡμικεκλεισμένης θύρας τοῦ δωματίου, καὶ τὸν ἔβλεπον μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἐπὶ τοῦ στήθους, ἄφωνον καὶ σκεπτικόν. Ὁ ἀρχιερεὺς ἵστατο ὀρθὸς ἔμπροσθέν του.

Τίς οἶδε ποῦ ἐπλανᾶτο ὁ νοῦς τοῦ ἀτυχοῦς πρεσβύτου; Ποῖα φαντάσματα παρηκολούθει ἡ σκέψις του; Δι' αὐτὸν ἴσως ἡ οἰκογένεια εἶχε σβεσθῆ, καὶ τίς οἶδεν ἂν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐσυλλογίζετο τὸν δευτερότοκόν του υἱόν. Βεβαίως, ὅτε τῷ ἐγεννήθησαν τὰ δύο τέκνα, δὲν ἐφαντάζετο ὅτι ἡ γενεά του πρὸ τοῦ θανά

πρόσωπον, εἶτα ἐλάμβανε τὴν χεῖρα τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἔθετεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του...

* * *

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐγνωστοποίησα τῇ Ἀγγελικῇ δι' ἐπιστολῆς τὴν παραμυθίαν, ἣν ᾐσθάνθην ἰδὼν τὸν πατέρα μου καὶ τὴν ὑποδοχήν, ἧς ἔτυχον ἐν τῷ οἴκῳ μου, χωρὶς νὰ τῇ ἀποκρύψω, ὁποία μὲ κατέλαβε θλῖψις, ὅτι ἡ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον ἐπάνοδός του ὠφείλετο εἰς συμβάν θλιβερὸν τοσοῦτον. Εἰς τὸν πατέρα μου οὐδὲν εἶπον, ὡς εἰκός, περὶ τῆς Ἀγγελικῆς, διότι ἡ λύπη του ἦτο πολὺ πρόσφατος, οὐδὲ μοὶ ἐπέτρεπεν ἡ εὐπλαγχνία νὰ ἀναφέρω περὶ νέων γάμων καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι τοῦ φονευθέντος ἀδελφοῦ μου Γουλιέλμου.

Ἐν τοσούτῳ ἐγὼ ἔμενον πάντοτε μὲ τὸν πατέρα μου, καὶ οὐδὲ στιγμὴν τὸν ἄφινα μόνον. Ὅσῳ αὐστηρὸς εἶχε δειχθῆ ἄλλοτε πρὸς ἐμέ, τοσούτῳ ἀγαπητὸς μοὶ προσεφέρετο τώρα· ἐφαίνετο ὅτι ἐδοκίμαζεν ἄφατον παρηγορίαν δυνάμενος νὰ μοὶ ἀνοίγῃ τὴν καρδίαν του.

Παρῆλθον οὕτω τρεῖς μῆνες, οἵτινες μοὶ ἐφάνησαν πολὺ βραχεῖς· ἀλλὰ περὶ τὸ τέλος τῶν τριῶν μηνῶν ἡ ὑγεία τοῦ πατρός μου, φύσει φιλασθένου, ἔφθασεν εἰς ἀκροσφαλὲς σημεῖον καὶ ἤρχιζε νὰ φοβοῦμαι περὶ τῆς ζωῆς του. Ἠσθάνετο γενικὴν κόπωσιν καὶ μέγα βάρος εἰς τὴν κεφαλήν· τῷ ἐγένοντο δύο φλεβοτομίαι, αἵτινες οὐδόλως τὸν ἀνεκούφισαν, καὶ μάλιστα ἔκτατε παρετηρήθη καὶ χειροτέρευσίς τις, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ μένῃ πλέον κλινήρης. Οὕτω παρῆλθον δύο ἔτι ἑβδομάδες, αἵτινες δι' ἐμὲ ἦσαν εἰς ἄκρον μακραί. Ἐσπέραν τινὰ ἡ νόσος ἔλαβε χαρακτῆρα λίαν ἐπικίνδυνον καὶ μετά τινας ὥρας ὁ πατήρ μου μετέστη εἰς καλλίτερον βίον, ἐὰν ἐλθόντας με πρότερον καὶ ζητήσας παρ' ἐμοῦ συγγνώμην διὰ τὸ ἄδικον, τὸ ὁποῖον μοὶ ἔκαμεν. Ἔπεσε γονυπετὴς παρὰ τὴν κλίνην καὶ σφίγγων τὴν ψυχράν του χεῖρα ἔκλαυσα ἐπὶ πολύ...

* * *

Καθ' ὃν χρόνον διέμενον ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ἔλαβον ἐπιστολάς τινας παρὰ τῆς Ἀγγελικῆς· ἁπλαῖ καὶ προσφιλεῖς αἱ ἐπιστολαὶ αὗαι ἐδήλουν τὴν εὐγενῆ ψυχήν της καὶ τὴν ἀρίστην αὐτῆς ἀνατροφήν· δυστυχῶς ὅμως αἱ ἐπιστολαὶ αὗαι ἐγένοντο βαθμηδὸν σπανιώτεραι μέχρις οὗ ἔπαυσαν ἐντελῶς. Τοῦτο ἤγειρεν ἐν ἐμοὶ μυρίας ὑποψίας.

Διευθετήσας τὰ τῆς οἰκίας ἐπέστρεψα εἰς Νεάπολιν, ἔνθα μεγάλην εὗρον σύγχυσιν, διότι πάντες διέτατον, οὐδεὶς δὲ ὑπήκουεν. Ἤμεθα περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1799. Αἱ ἐπαρχίαι ἀνθίσταντο, καὶ ἐν Νεαπόλει ἡ μικρὰ γαλλικὴ φρουρά, κλεισθεῖσα ἐν τοῖς φρουρίοις τοῦ Ὠοῦ καὶ τοῦ Ἁγ. Ἔλμου, μόλις κατώρθου νὰ κρατῇ ὑποτεταγμένον τὸν ὄχλον, θέλοντα ν' ἀνατρέψῃ τὴν κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας, ὅπως ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν πλουσίων. Ὁ πανικὸς ἦτο τόσῳ μέγας, ὥστε εἶχον ἀναχωρήσει ἐκ τῆς πόλεως καὶ αἱ προδήλως τῇ δυναστείᾳ ἀφωσιωμέναι οἰκογένειαι, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ πρίγκηπος Γουϊσκάρδου.

Ταῦτα πάντα δὲν ἐγνώριζον κατὰ τὴν ἄφιξίν μου. Φθάς εἰς τὴν πόλιν καὶ μεταβὰς εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκηπος ἔμεινα ἔκπληκτος μαθών, ὅτι οὗτος εἶχεν ἀπέλθει εἰς Βιέννην μεθ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ μετὰ τῆς Ἀγγελικῆς. Ἐπέστρεψα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὡς παράφρων· καθ' ὁδὸν παρετήρουν τὸ πλῆθος ὡς μωρός, καὶ ἀντεχαιρέτων ἀσυνειδήτως τοὺς φίλους μου. Ἀπῆλθε! Καὶ χωρὶς νὰ μοὶ δηλώσῃ τοῦτο! Χωρὶς νὰ ἠξεύρω ποῦ νὰ τῇ γράψω! Χωρὶς νὰ μοι εἴπῃ πότε καὶ ποῦ θὰ συναντηθῶμεν! Ἠσθανόμην πιεζομένην τὴν καρδίαν μου καὶ ὠργιζόμην ἐναντίον αὐτῆς, ἐναντίον τοῦ Δὸν Καρόλου καὶ ἐν γένει ἐναντίον ὅλων. Ἐφοβούμην προδοσίαν τινά, διότι ἡ κατάστασις τῆς Νεαπόλεως δὲν μοὶ ἐφαίνετο ἀποχρῶσα αἰτία ὅπως ἐγκαταλείψῃ τις τὴν πρωτεύουσαν τόσον βιαίως. Ἀλλὰ δυστυχῶς, αἱ ἡμέραι τοῦ αἵματος ἦλθον ταχύτερον ἢ ὅσον ἐπίστευον! Εἰς πολλὰ μέρη ὁ λαὸς ἐστασίασε κατὰ τῶν δημοκρατικῶν· τὰ στρατεύματα τοῦ Καρδιναλίου Ῥούφφου, ἀναχωρήσαντα ἐκ Σικελίας, εἶχον ἀποβιβασθῆ παρὰ τὴν Βανιάραν καὶ ἐκινοῦντο ἀπειλητικὰ κατὰ τῆς Νεαπόλεως. Ὁ Φρὰ Διάβολος ἦτο μετ' αὐτῶν, ἀρχηγὸς καὶ αὐτὸς μεγάλου σώματος, ὅπερ ἐπὶ τῆς σημαίας ἔφερε τὴν ἐπιγραφήν· "Ζήτω ἡ Μαρία! Ζήτω ὁ Βασιλεύς!" Ὡς χείμαρρος ὁρμητικὸς ἐχύνοντο τὰ ἄγρια ταῦτα στίφη, σφάζοντα καὶ λεηλατοῦντα.

Γνωσθεὶς ὡς Ἰακωβῖνος, ὡς ἐκάλουν πάντα ὁπαδὸν τῶν δημοκρατικῶν, ἐγὼ δὲν εἶχον νὰ τραπῶ ἄλλην ὁδὸν ἢ νὰ φύγω ὡς ἄνανδρος, ἢ νὰ καταταχθῶ εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν καὶ νὰ προσφέρω τὸν βραχίονά μου ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. Ἀπεφάσισα τὸ τελευταῖον, καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὸν στρατηγὸν Μακδονάλδον, διοικητὴν τῆς πόλεως, ἐζήτησα νὰ μὲ δεχθῇ ὡς ἁπλοῦν στρατιώτην εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατοῦ. Ὁ στρατηγὸς εἶχεν ἀνάγκην ἀνθρώπων γνωριζόντων τὸν τόπον καὶ τὴν γλῶσσαν· ὅθεν οὐδεμία μοὶ ἐγένετο ἀντίρρησις. Δὲν παρῆλθε μάλιστα πολὺς καιρός, καὶ προὐβιβάσθην ἀξιωματικὸς ἔν τινι σώματι Νεαπολιτῶν ἐθελοντῶν, μεθ' οὗ ἀπῆλθον ὀλίγῳ βραδύτερον εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βοναπάρτης ἕνεκα τῆς ζηλοτυπίας τοῦ Διευθυντηρίου εὑρίσκετο ἀκόμη ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τῆς Ἰταλίας ἔβαινον ἀπὸ κακοῦ εἰς χεῖρον. Σύμπασα ἡ Εὐρώπη ἦν ὁπλισμένη κατὰ τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας. Ὁ Μορὼ ὑπεχώρει ἐν Γερμανίᾳ, ὁ Μασένας ὑπεχώρει ἐν Σουηδίᾳ· ὁ Scherer, ἡττηθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἄδιγος, ἀπεσύρετο πρὸς τὸν Μίγκιον, παραδοὺς τὴν διοίκησιν τῷ Μορῷ, ὅστις νικηθεὶς ἐν Κασάνῳ διήρχετο τὸν Πάδον καὶ ἐστρατοπέδευε παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐν τοσούτῳ τὰ γαλλικὰ στρατεύματα προερχόμενα ἐκ Νεαπόλεως εἶχον ἀφιχθῆ ὑπὸ τὸν Μακδονάλδον, ὑφ' ὃν εὑρίσκετο καὶ τὸ σῶμα τῶν ἐθελοντῶν, ἐν ᾧ ἐγὼ ὑπηρέτουν. Ἡ ὑπερέλπεις, ἡ ῥωμαϊκὴ καὶ ἡ παρθενόπεις Ἑταιρία, ἀληθῆ δημοκρατικὰ φάσματα, ἠφανίσθησαν· ἀλλ' ὁ Μορὼ μετὰ τριήμερον ἀγριωτάτην μάχην ἐνίκα παρὰ τὸν Τρέββιαν ποταμόν. Ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ συνέβη ἐν Νεαπόλει κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν στρατῶν τοῦ Ῥούφφου καὶ τοῦ Φρὰ Διαβόλου, εἶναι γνωστόν· τριάκοντα χιλιάδες χωρικῶν ἐρρίφησαν εἰς τὰς φυλακάς, ἑκατὸν δέκα ἄνδρες ἀπηγχονίσθησαν, ἐν οἷς οἱ στρατηγοὶ Μάσσας καὶ Μαντώνης, καὶ εὐγενεῖς γυναῖκες ἐπίσης ἀνδρεῖαι ὡς καὶ εὐειδεῖς καὶ λογίαι, ὡς ἡ Ἐλεονώρα Καράφφα, ἡ Ἐλίζα Σαμφελίκη, ὁ ναύαρχος Καρακκίολος, ὅστις ἐκρεμάσθη ἀπὸ τῆς κεραίας πλοίου τινός, παρὰ τὰς συνθήκας τῆς παραδόσεως, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἄγγλου ναυάρχου Νέλσωνος, ζηλοτυποῦντος ἴσως, ὡς λέγει διάσημος ἱστορικός, τῆς φήμης τοῦ ἀνδρείου ἐκείνου Ἰταλοῦ. Ἐν τοσούτῳ καὶ ἡ βουρβωνικὴ Αὐλὴ ἐπανῆλθεν εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἔμεινε μέχρι τοῦ ἔτους 1805.

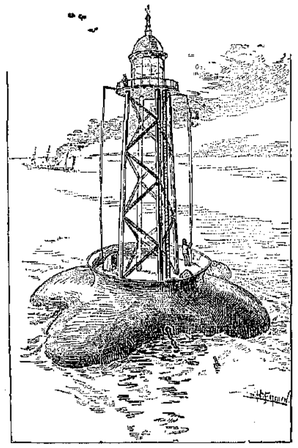

ΠΛΩΤΟΣ ΦΑΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ.

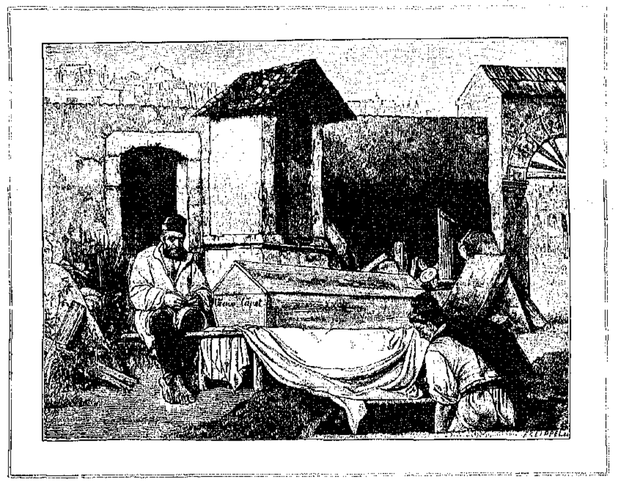

Ο ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΑΝΕΤΤΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

* * *

Ἐξ μῆνας μετὰ τὴν παρὰ τὸν Τρέββιαν μάχην, ἐν ᾗ τὰ στρατεύματα τῆς δημοκρατίας καί τοι ἡττηθέντα ἔδωσαν ἄπειρα δείγματα ἀνδρείας καὶ ἐν ᾗ διεκρίθη τὸ σῶμά μου, ἔτυχον ἀδείας ν' ἀπέλθω εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἤλπιζον νὰ ἴδω τὴν Ἀγγελικήν. Φθάσας ἔμαθον ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ πρίγκηπος Γουϊσκάρδου εἶχεν ἤδη ἐπανέλθει ἐκ Βιέννης καὶ εὑρίσκετο ἐν τῇ ἐξοχικῇ ἐπαύλει, ἐν ᾗ ἄλλοτε εἶχον προκληθῇ παρὰ τοῦ πρίγκηπος νὰ ἐκτελέσω τὴν εἰκόνα τῆς ἀνεψιᾶς του.

Ἀδύνατον νὰ περιγράψω τί ᾐσθάνθην, ὅτε εἶδον μακρόθεν τοὺς τοίχους τῆς ἐπαύλεως, ἐν ᾗ διῆλθον τὰς ὡραιοτέρας τοῦ βίου μου ἡμέρας. Ἰδοὺ ἡ δενδροστοιχία, ὑφ' ἣν τοσάκις περιεπάτουν μετὰ τῆς Ἀγγελικῆς καὶ τοῦ Δὸν Λουδοβίκου· Ἰδοὺ ἡ ἀγροτικὴ καλύβη, ἔνθα ἡμέραν τινὰ κατεφύγομεν ἕνεκα ἀπροόπτου ῥαγδαίας βροχῆς, εὐτυχεῖς ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ μείνωμεν μόνοι ἐπὶ ἡμίσειαν τοὐλάχιστον ὥραν· Ἰδοὺ ἡ πλάτανος ἐν τῷ φλοιῷ τῆς ὁποίας τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἀγγελικῆς ἐχάραξα τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός μας. Μακρόθεν, ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως, ἐπὶ τοῦ λόφου ἐφαίνετο ὁ ἀρχαῖος πύργος, ὅπου ὑπὸ τὸ μελαγχολικὸν ᾆσμα μικροῦ πτηνοῦ ἔσφιγξα τὸ πρῶτον τὴν Ἀγγελικὴν ἐπὶ τοῦ στήθους μου. Προσφιλεῖς ἀναμνήσεις, πῶς τότε ὅλαι συνηθροίζεσθε ἐν τῷ νῷ μου, ἵνα αὐξήσητε τὴν χαράν μου, ὅτι ἔμελλον νὰ ἐπανίδω ἐκείνην, ἣν οὐδέποτε ἐλησμόνησα, οὔτε ἐπὶ τῆς γαφύρας τοῦ Τρεββία, ὅταν αἱ ἐχθρικαὶ σφαῖραι ἐθέριζον τόσον ὡραίας τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας νεανικὰς ὑπάρξεις!

Μόλις ἔκαμα ὀλίγα βήματα ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς ἐπαύλεως καὶ εὑράθην ἐνώπιον τῆς Ἀγγελικῆς... Τὴν εἶδον, ἔτρεξα πρὸς αὐτήν... πλὴν αὐτὴ ὠχρίασε καὶ ἔστη ὡς ἀπολιθωθεῖσα. Τὸ χρυσοῦν κανιστρίδιον, ἐν ᾧ εἶχε συλλέξει ἄνθη τινά, σχεδὸν ἐξέφυγε τῶν χειρῶν της.

— Ἀγγελική! ἀνέκραξα ἐγὼ λαμβάνων τὴν χεῖρά της. Τί ἔχεις;... Δὲν μὲν γνωρίζεις πλέον;

— Ἄφησέ με!... μοὶ ἀπήντησεν· εἶμαι ὑπανδρευμένη.

— Ἀστεῖζεσαι; προσέθηκα μετ' ὀλίγον.

— Τοιοῦτοι ἀστεϊσμοὶ δὲν ἐπιτρέπονται... εἶναι δυστυχῶς ἡ ἀλήθεια!

— Πλὴν πῶς συνέβη τοῦτο;

— Μοὶ εἶπον ὅτι ἐφονεύθης ἐν τῇ μάχῃ.

— Καὶ αἱ ἐπιστολαί μου;

— Δὲν ἐλάμβανον πρὸ πολλοῦ.

— Καὶ τίς εἶνε ὁ σύζυγός σου;

ΟΙ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ.

— Ὁ Δὸν Λουδοβίκος.

Ἐσκεπτόμην νὰ ὁρμήσω εἰς ἀναζήτησιν τοῦ μηδαμινοῦ, ὅτε εἶδον ἐμαυτὸν περικυκλωμένον ὑπὸ στρατιωτῶν. Ἀνὴρ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, αὐστηρὸς τὸ βλέμμα, μοὶ ἐνεχείρισεν ἔνταλμα συλλήψεως καὶ μὲ διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσω ἀμέσως. Δὲν ἔσχον οὔτε καιρὸν ν' ἀποχαιρετίσω τὴν Ἀγγελικήν.

Ἀφιχθεὶς εἰς τὴν πόλιν ὡδηγήθην εἰς τὰς ἀποκρύφους εἱρκτὰς τοῦ φρουρίου τοῦ Ὠοῦ, ἔνθα ὑπεβλήθην εἰς μακρὰν ἀνάκρισιν. Ἀπῄτουν νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιστροφῆς μου καὶ διατί δὲν παρουσιάσθην εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχήν· μὲ κατηγόρουν ὅτι ἦλθον ἐν μυστικῇ συνεννοήσει μετὰ τῶν δημοκρατικῶν καὶ ὅτι ἤμην κατάσκοπος τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως. Ἠρνήθην ἐγὼ τὰ πάντα μετὰ τῆς τόλμης καὶ ἐπιμονῆς ἐκείνης, ἥτις προήρχετο ἐκ τῆς ἀθῳότητός μου, ἀλλ' αἱ διαδηλώσεις μου οὐδὲν ὠφέλησαν. Εἶχον καταταχθῆ ἐθελοντής ἐν τῷ στρατῷ τῆς Δημοκρατίας καὶ πολεμήσει ὑπὸ τὰς γαλλικὰς σημαίας· τοῦτο μὲ καθίστα ὕποπτον, διὸ καὶ ὡδηγήθην πάλιν εἰς τὴν φυλακήν, ἐν ᾗ διέμεινα ἐπὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη! χωρὶς ποτε νὰ δυνηθῶ νὰ καταστήσω γνωστὴν τὴν θέσιν μου εἰς τὴν γαλλικὴν Κυβέρνησιν.

Ἐξῆλθον τέλος τῆς φυλακῆς κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων. Ἐν τοσούτῳ ἔμαθον παρὰ συντρόφου μου, ὅστις, μετὰ ταῦτα, ἐξηγνίσατο ἐπὶ τῆς ἀγχόνης τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἔρωτά του, τίνι τρόπῳ ἡ Ἀγγελική ἐγένετο σύζυγος τοῦ Δὸν Λουδοβίκου.

Ὁ Φρὰ Διάβολος, τολμηρότερος ὀσημέραι γινόμενος, ἕνεκα τῆς προστασίας τοῦ Ῥούφφου, τοῦ Σπετάλη καὶ τελευταῖον καὶ τοῦ παντοδυνάμου ὑπουργείου Ἄκτονος, εἶχεν ἐπιτύχει, τῇ ῥάθιουργίᾳ τῆς διαδοχήτου Ἔμμας Λεόννας, νὰ παρακινήσῃ τὴν Αὐλήν, ἵνα πρὸς παρέμβῃ καὶ τῷ δώσῃ ὁ πρίγκηψ τὴν Ἀγγελικὴν σύζυγον. Τὰ πράγματα τῆς Ἰταλίας εἶχον μεταβληθῆ καὶ νέος πόλεμος τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Νεαπόλεως δὲν ἐφαίνετο ἀπίθανος· ὥστε ἡ Αὐλὴ δὲν ὤφειλε νὰ δυσαρεστήσῃ τὸν Φρὰ Διάβολον, παρ' οὗ ἐπαρίμενεν ἀποτελεσματικὴν συνδρομήν. Ἐσκέπτετο ἤδη μάλιστα νὰ τῷ δωρήσῃ τὰ πλούτη εὐπατρίδου τινὸς δημευθέντα ἐν Βασιλικάτῃ καὶ νὰ τῷ ἀπονείμῃ τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ.

Ἐν ᾧ ταῦτα συνέβαινον, ὁ Δὸν Λουδοβίκος, ὅστις κρυφίως ἠγάπα ἤδη τὴν Ἀγγελικήν, βεβαιωθεὶς ὅτι ἐγὼ εἶχον φονευθῆ ἐν τῇ παρὰ τὸν Τρέββιαν μάχῃ, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πατρός του τὴν χεῖρα τῆς ἐξαδέλφης του. Ἡ Ἀγγελική, πεπεισμένη καὶ ἐκείνη περὶ τοῦ θανάτου μου, μὴ λαβοῦσα πρὸ καιροῦ ἐπιστολήν μου, καθ' ὅσον αἱ ἐπιστολαί μου ἢ ἐχάνοντο ἢ συνελαμβάνοντο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, πιεζομένη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν περιστάσεων, συνήνεσε, καίτοι ἀκουσίως, νὰ δώσῃ τὴν χεῖρά της εἰς τὸν Δὸν Λουδοβίκον.

Τὸ πᾶν ἀπώλετο... Οἱ γλυκύτεροι ὄνειροι τῆς καρδίας μου εἶχον σβεσθῆ διὰ παντός. Ἡ ζωή μου δὲν εἶχε πλέον δι' ἐμὲ τὴν ἐλαχίστην ἀξίαν. Ἐπεθύμουν τὸν θάνατον, ἀλλ' ὁ θάνατος δὲν ἤρχετο. Τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὰς βασάνους τῆς ψυχῆς μου διαρκούντος τοῦ χρόνου τῆς ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Ὠοῦ φυλακίσεώς μου; Αἱ φυσικαὶ καὶ ἠθικαὶ καρτερήσεις, ἡ ἀξεῖα τῆς ψυχῆς ἀγωνία, μάτην πειρωμένης νὰ λυθῇ τῶν ἐρωτικῶν ἀλύσεων, δὲν περιγράφονται!

Ἦλθον τέλος οἱ Γάλλοι εἰς τὴν Νεάπολιν καὶ τότε καὶ ἐγὼ ἐξῆλθον τῆς εἱρκτῆς. Δὲν εἶχον οὔτε γονεῖς οὔτε ἀδελφούς· ἤμην μόνος ἐν τῷ κόσμῳ. Τὸν στρατιωτικὸν θίον εἶχον δοκιμάσει, διὸ ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν γενέθλιόν μου πόλιν καὶ ἀναλαβὼν τὴν περιουσίαν μου, διηυθέτησα τὰς ὑποθέσεις μου καὶ διαπιστευθεὶς τὴν διαχείρησιν εἰς φίλον τινὰ τῆς οἰκογενείας μου, εἰσῆλθον μετ' ὀλίγον εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ἰωσὴφ Βοναπάρτου, εἰς ὃν ὁ αὐτοκράτωρ ἀδελφός του εἶχε δωρήσει τὸ στέμμα τῆς Νεαπόλεως.

* * *

Ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα οἱ Γάλλοι κατεῖχον τὸν Ἅγιον Σεβερῖνον, τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς μου, ἐγὼ δὲ ἤμην ἐν Νεαπόλει. Οἱ Ἄγγλοι, ἔχοντες τότε πολιτικὴν δίκην μὲ τοὺς Βουρβώνους, προσεπάθουν παντὶ σθένει νὰ πείσωσι τοὺς Γάλλους νὰ τοῖς παραδώσωσι τὸν Φρὰ Διάβολον κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν αἰχμαλώτων· οὗτοι ὅμως θεωροῦντες αὐτὸν ληστὴν τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον . . .

Κατὰ τὰ 1805, περιπατῶν ἡμέραν τινὰ μετ' ἄλλων ἀξιωματικῶν ἀνὰ τὴν Νεάπολιν, συνήντησα τὴν φρουρὰν τὴν συνοδεύουσαν τὸν ληστὴν εἰς τὴν ἀγχόνην. Δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατηθῶ καὶ χάρις εἰς τὸν στρατιωτικόν μου βαθμὸν ἀπομακρύνας ὀλίγον τοὺς συνοδεύοντας τὸ φορεῖον στρατιώτας τὸν ἐπλησίασα καὶ τὸν ἠρώτησα·

— Ἐνθυμεῖσαι τὰ ἀρείπια τῆς Ῥοκκαβρούνης;

Ὑπεμειδίασεν ὁ ληστὴς ὀλίγον καὶ ἐγὼ ἐξηφανίσθην μεταξὺ τοῦ ὄχλου.

Ἡμίσειαν ὥραν κατόπιν ἐξήγνιζεν ὁ Φρὰ Διάβολος διὰ θανάτου ἐπονειδίστου τὰ μεγάλα αὐτοῦ κακουργήματα.

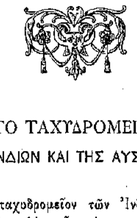

ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ.

Τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Αὐστραλίας εἶναι ἡ σημαντικωτέρα ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία ἐν τῷ κόσμῳ τόσον ὡς πρὸς τὴν ἀπόστασιν ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα, μεθ' ἧς ἐκτελεῖται. Εὔκολον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι ἡ Ἀγγλία, διατηροῦσα ζωηροτάτας πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις πρὸς τὰς ἀπωτάτας χώρας τῆς Ἀνατολῆς καὶ πρὸς τὴν Ὠκεανίαν, ἀποστέλλει σωροὺς ἐπιστολῶν καὶ ἐντύπων πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐκτὸς τῶν ἀλληλοπαλλήλων τηλεγραφημάτων, ἅπερ διεκπεραιοῖ. Διὸ καὶ τὸ γενικὸν τοῦ Λονδίνου ταχυδρομεῖον ἐαύστησε πρὸ ἐτῶν ἤδη τακτικὴν ταχυδρομικὴν γραμμήν, ἥτις ἐξεταλεῖτο κατ' ἀρχὰς ἅπαξ μόνον τοῦ μηνός. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ φάκελλοι τῶν Ἰνδιῶν διὰ τῶν γαλλικῶν σιδηροδρόμων μετεκομίζοντο κατ' εὐθεῖαν εἰς Μασσαλίαν καὶ ἐκεῖθεν διὰ ἀτμοπλοίου εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου, ὅθεν μετεφέροντο πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἔκτοτε ὅμως ἡ γραμμὴ δὶς ἤδη μετεθλήθη καὶ ἴσως προσεχῶς λάβει καὶ ἄλλην μεταβολὴν ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ταχύτητος.

Ἀφ' ὅτου ἡ Ἰταλία συνεπλήρωσε τὰς σιδηροδρομικὰς αὐτῆς γραμμάς, ἡ Γαλλία ἐσκέφθη νὰ συνδέσῃ σφιγκτότερον τοὺς σιδηροδρόμους της πρὸς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου, καὶ ὡς κυρία γραμμὴ ἐπαρουσιάσθη τότε ἡ διὰ τοῦ Κηνισίου ὄρους (Mont Cenis), ἐφ' οὗ κατεσκευάσθη γραμμὴ συστήματος Φὲλλ ἐν ὑπαίθρῳ (1868), ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τῆς ὑπογείου σύριγγος 12 χιλιομέτρων μήκους, ἧς ἡ ἐργασία ἀπῄτησε 18 ὅλα ἔτη. Οἱ Ἰταλοί, θέλοντες νὰ ἴδωσι τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν διαβαῖνον διὰ τῆς χώρας των, ἐποιήσαντο προτάσεις ἐν Ἀγγλίᾳ. Λύται ἐγένοντο δεκταὶ παρὰ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ἀγγλικῶν ταχυδρομείων, καὶ ἀπὸ τοῦ 1869 ἤδη ἔτους ἐγένοντο αἱ πρῶται δοκιμαὶ διὰ τῆς γραμμῆς μέχρι Βρεντησίου, ὅθεν ἀτμόπλοια μετέφερον τὴν ἀλληλογραφίαν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν τούτων ὑπῆρξαν εὐνοϊκά, καὶ ἡ παλαιὰ γραμμὴ διὰ Μασσαλίας ἐγκατελείφθη ἐντελῶς. Διὰ τῆς γραμμῆς Βρεντησίου ἐγένετο οἰκονομία ὡρῶν τινων καὶ παρείχετο τοῖς ἐν Λονδίνῳ ἡ εὐκολία νὰ παραδίδωσιν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὰς ἐπιστολάς των τὸ Σάββατον τὴν πρωΐαν, ἐν ᾧ πρότερον ὤφειλον νὰ πράξωσι τοῦτο τὴν Παρασκευὴν τὸ ἑσπέρας. Πρὸς τούτοις ἡ διεύθυνσις τῶν ἀγγλικῶν ταχυδρομείων ἐνόμισε, καὶ πολὺ δικαίως, ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ, ὅσῳ τοῦτο δυνατόν, ὁ χρόνος τοῦ θαλασσίου πλοῦ, διότι ἐν θαλάσσῃ συμβαίνουσι πάντοτε περισσότεραι βραδύτητες καὶ καθυστερήσεις ἢ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Ἀπὸ τῆς 9 Ἰανουαρίου 1872 τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν μεταφέρεται ὁριστικῶς διὰ τῆς Ἰταλίας καὶ Βρεντησίου. Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου δὲ τοῦ ἔτους 1884 ἐγένετο καὶ ἑτέρα μεταρρύθμισις πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ταχύτητος· τὸ ταχυδρομεῖον δὲν εἰσέρχεται πλέον ἐντὸς τῶν Παρισίων, ὡς ἄλλοτε, ἀλλὰ περιέρχεται τὴν πόλιν καὶ διευθύνεται πρὸς τὴν πόλιν Μακών, ὅθεν διὰ Μοδάνης, Τουρίνου, Βονωνίας κτλ. μεταφέρεται εἰς Βρεντήσιον.

Τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν ἀναχωρεῖ κατ' εὐθεῖαν ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἀπὸ Καλαΐ εἰς Βρεντήσιον τακτικῶς τὸ Σάββατον, ἀπὸ Βρεντησίου εἰς Καλαΐ εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν φακέλλων ἐξ Ἀλεξανδρείας διὰ θαλάσσης. Πρὸς τοῦτο ἐγένετο συνεννόησις πρὸς τὰς διαφόρους σιδηροδρομικὰς γραμμὰς τῆς Ἰταλίας, ὡς καὶ πρὸς τὰς γαλλικὰς γραμμάς, καὶ ἡ ὅλη ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία διενεργεῖται μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας.

Ἡ ἔκτακτος ἀμαξοστοιχία, δι' ἧς μετακομίζεται τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Αὐστραλίας δὲν εἶναι μεγάλη, σύγκειται συνήθως ἐκ τριῶν παραρτημάτων διὰ τοὺς ταχυδρομικοὺς σάκκους, ἐκ μιᾶς ἁμάξης α'. θέσεως μετὰ κλινῶν διὰ τοὺς ἐπιβάτας, δύο ἀποθηκῶν γαιανθράκων, ὧν ἡ μὲν τίθεται ἔμπροσθεν ἡ δὲ ὄπισθεν καὶ μιᾶς ἰσχυρᾶς μηχανῆς, ἧς οἱ τροχοὶ ἔχουσι πλέον τῶν δύο μέτρων διαμέτρου, ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι ἡ μηχανὴ χρησιμεύει διὰ μεγάλην ταχύτητα, καὶ πράγματι ἕκαστος γῦρος τοῦ τροχοῦ ἀντιστοιχεῖ πρὸς 7 μέτρα δρόμου. Ἐννοεῖται ὅτι μηχανὴ τόσον ἰσχυρὰ καὶ τόσον ὀλίγον βάρος ἔχουσα νὰ σύρῃ δύναται ν' ἀναπτύξῃ ταχύτητα καταπληκτικήν.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἀναχωροῦσα ἐκ Καλαΐ τῆς Γαλλίας τὸ Σάββατον τὴν πρωΐαν ἀφικνεῖται εἰς Βρεντήσιον τὴν Δευτέραν λίαν πρωΐ, διανύουσα ἐντὸς 48 ὡρῶν δρόμον 2193 χιλιομέτρων. Ἀμέσως οἱ σάκκοι τῶν ἐπιστολῶν καὶ ἐντύπων ἐπιβιβάζονται ἐπὶ ἀγγλικοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ ἀκριβῶς τὴν 5 τῆς πρωΐας ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Αἴγυπτον. Ἐπιβάται εἶναι δεκτοὶ μόνον ἐκ Λονδίνου ἢ Καλαΐ κατ' εὐθεῖαν διὰ Βρεντήσιον, διὰ τὴν Αἴγυπτον ἢ τὰς Ἰνδίας.

Ἤδη γίνονται ἐνέργειαι πρὸς μεταφορὰν τοῦ ταχυδρομείου τῶν Ἰνδιῶν διὰ τοῦ ἁγίου Γοθάρδου, τῆς γερμανικῆς δηλ. Ἑλβετίας, καὶ ἡ τοιαύτη περιπτώσει ἡ ἀμαξοστοιχία θὰ διέρχηται διὰ Λυκέρνης, Κιάσσου, Μεδιολάνου, Πλακεντίας, Βονωνίας εἰς Βρεντήσιον. Διὰ τῆς γραμμῆς ταύτης οἰκονομοῦνται μὲν χιλιόμετρά τινα, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐλβετικοὶ σιδηρόδρομοι ἔχουσι παλλὰς καμπὰς ἡ ἀπώλεια τοῦ χρόνου θὰ ἦναι ἀναντιρρήτως μεγαλειτέρα, μὴ δυνάμενης τῆς ἁμαξοστοιχίας νὰ τρέχῃ μετὰ τοσαύτης ταχύτητος· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος ἡ τοιαύτη διὰ τῶν Ἄλπεων διάβασις θὰ ὑπέφερε πολλάκις προσκόμματα καὶ βραδύτητας ἕνεκα τῶν συσσωρευομένων χιόνων.

Ὅθεν δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ γείνῃ παραδεκτὴ ἡ ὑπὸ συζήτησιν τροπολογία αὕτη τοῦ δρομολογίου. Ὁριστικῶς δὲ θὰ ῥυθμισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ὅταν κατασκευασθῇ ἡ μεγάλη σιδηροδρομικὴ γραμμὴ τῆς κεντρῴας Ἀσίας, ἡ μέλλουσα νὰ συνδέσῃ κατ' εὐθεῖαν τοὺς Παρισίους μετὰ τοῦ Πεκίνου καὶ νὰ ἔχῃ διακλάδωσιν πρὸς τὴν Ἰνδίας. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ μεγάλη αὕτη γραμμὴ εἶναι μόνον ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐπέλθῃ καὶ ὁ καιρὸς τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῆς· τότε τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν δὲν θ' ἀναχωρῇ πλέον ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην, καὶ ἡ ἐπιβάτης, ὁ ἐπιβαίνων τῆς ἁμαξοστοιχίας ἐν Παρισίοις θὰ δυνηθῇ χωρὶς ν' ἀλλάξῃ ἅμαξαν νὰ μεταβῇ κατ' εὐθεῖαν εἰς Καλκοῦτταν. Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις καὶ τοῦτο εὐκόλως δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ.

Μεταλλευτικά. Κατὰ τὴν τελευταίαν στατιστικήν, βασιζομένην ἐπὶ τῶν θετικωτέρων πληροφοριῶν, ἡ παραγωγὴ τῶν γαιανθράκων ἐν ὅλῃ τῇ ὑφηλίῳ εἶναι τόννων 381 ἑκατομμυρίων, καὶ τοῦ σιδήρου καὶ χάλυβος 56 ἑκατομμύρια τόννων. Ἡ πρώτη θέσις εἰς τὴν παραγωγὴν ταύτην ἀνήκει τῇ Ἀγγλίᾳ, ἡ δευτέρα ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ἡ τρίτη τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἡ τετάρτη τῇ Γαλλίᾳ. Ἡ ἀξία τῆς ἐτησίας ταύτης παραγωγῆς ὑπερβαίνει τὰ 7 δισεκατομμύρια φράγκων. Ἡ ἀξία τοῦ παραγομένου χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἶναι κατὰ μέσον ὅρον ἑνὸς δισεκατομμυρίου καὶ 100 ἑκατομμυρίων· ἡ ἀξία αὕτη εἶναι κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῆς ἀξίας τοῦ παραγομένου χαλκοῦ, τοῦ ψευδαργύρου καὶ τῶν ἄλλων μετάλλων ὁμοῦ, ἐκτὸς βεβαίως τοῦ χυτοῦ σιδήρου, οὗ ἡ ἀξία εἶναι ἀνωτέρα. Ἡ ἀξία τῶν καυσίμων ὀρυκτῶν ἀνέρχεται εἰς δισεκατομμύρια καὶ 700 ἑκατομ. φράγκων.

Αὔγουστος Μάρκ. Πρό τινος ἀπεβίωσεν ἐν τῇ παρὰ τοῦς Παρισίοις ἐξοχικῇ ἐπαύλει τοῦ εἷς τῶν δραστηρίων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐπὶ τοῦ μηδενὸς κατώρθωσαν καὶ φήμην παγκόσμιον ν' ἀποκτήσωσι καὶ πλοῦτον πολὺν νὰ συλλέξωσι· ὁ Αὔγουστος Μάρκ, διευθυντὴς τοῦ γαλλικοῦ εἰκονογραφημένου Περιοδικοῦ l'Illustration. Ὁ Μάρκ ἐγεννήθη τῷ 1818 ἐν Μέτς· νεώτατος τὴν ἡλικίαν μεγάλην ἐσθάνθη κλίσιν πρὸς τὴν ζωγραφικὴν καὶ κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ ὡς μαθητὴς εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ διασήμου ζωγράφου Παύλου Δελαρός. Ἀφ' οὗ ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη πολλὰς ἐξετέλεσεν εἰκόνας, αἵτινες ἐπηνέθησαν ἐν ταῖς διαφόροις καλλιτεχνικαῖς ἐκθέσεσιν ὁ Μάρκ ἐγένετο συνεργάτης ἐν τῷ μνησθέντι εἰκονογραφημένῳ Περιοδικῷ, οὗ καὶ διευθυντὴς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτοῦ ἐκλήθη. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἔλαβε ὡς γνωμικὸν τοῦ τοὺς ἑξῆς στίχους τοῦ Ὁρατίου, οὓς ἐν μεταφράσει δημοσιεύομεν· ""Ὅ,τι ἀντιλαμβανόμεθα διὰ τῆς ἀκοῆς δυσκολώτερον τηροῦμεν ἢ ὅ,τι ἀντιλαμβανόμεθα διὰ τῆς ὁράσεως."

Αἴνιγμα 446.

Πλοῦν νέος ἐξετέλεσα
Πλὴν ὄχι ἐπὶ πλοίου·
Κατόπιν μετὰ τῶν ἐμῶν
Δι' ἄλλου ταξειδίου
Ἐπέρασα τὴν θάλασσαν
Χωρὶς τοῦ ναυαγίου
Νὰ ὑποστῶ τὸν κίνδυνον.
Ἐντὸς ξενοδοχείου
Δὲν ἐκοιμήθην πώποτε·
Ἄνευ τινὸς βιβλίου
Τοὺς φίλους μου ἐδίδαξα
Κ' ἔλης τῆς ὑφηλίου
Πρῶτος ὑπῆρξα συγγραφεύς.

Ν.

Αἴνιγμα 447.

Τί πάντες εὔχοντ' ἐπὶ γῆς
μὲ συμπαθῆ καρδίαν,
καὶ οὐ ποτὲ οὐδεὶς ποθεῖ
προσέγγισιν ταχείαν;

Ν.

Πρόβλημα 448.

Α	Α	Α	Ε	Ε	Η
Θ	Θ	Ι	Ι	Ι	Ι
Κ	Μ	Μ	Ν	Ν	Ν
Ο	Ο	Π	Ρ	Σ	Σ
Σ	Τ	Τ	Υ	Ω	Ω

Ἐκ τῶν στοιχείων τούτων σχηματισθήτω γνωμικὸν ἀρχαῖον.

Πρόβλημα 449.

*** π*ί*μ*ν χ*ρ**σ* π*γ**.

Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 441.
Ψ'αρά-Ἀρά.

Αἰνιγματος 442.
Ἡ κλίνη.

Προβλήματος 443.

Ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ παρσύνῃ κακά,
τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον, ᾧ βουλεύεται.

Σχόλια εἰς Σοφοκλ. Ἀντιγόνην.

Προβλήματος 444.

Ἐν τῷ Κρόνῳ.

Προβλήματος 445.

Μῦθος.

Τοῦ δάσους ἡ φρίκη, ὁ λέων,
Τὴν πρώτην του δύναμιν κλαίων,
Καὶ φθάσας εἰς γῆρας βαθύ,
Τῆς χώρας τὸ παίγνιον ὅλης
Βαδίζων, ἠδύνατο μόλις
Εἰς πέδας ἰσχυοὺς νὰ σταθῇ.

Μαθὼν τὸ κακὸν ὁ λαός του,
Ὁ ἄλλοτε τρέμων ἐμπρός του,
Προσῆλθε θρασὺς καὶ γελῶν.
Καὶ πρῶτον ὁ ταῦρος, προτάττων
Τὸ ζεῦγος δξέων κεράτων,
Τῷ ἔδωκε κτύπον καλόν.

Ὁ ἵππος, γενναίως αὐδόνων
Ὁπλὴν σιδηρᾶν πρὸς ἐκεῖνον,
Ἐλάκτισε, πνέων ὀργήν.
Ὁ λύκος, ἐλθὼν μετ' ὀλίγον
Καὶ ῥύγχος δυσῶδες ἀνοίγων
Βαρεῖαν προσῆψε πληγήν.

Χωρὶς νὰ γογγύσῃ ὁ γέρων
Τὴν τύχην του ἔκειτο φέρων
Κ' εἰς τόσα δεινὰ σιωπῶν,
Ὁπότε τὸ θλέμμα ὑψόνων
Κ' ἰδὼν πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν ὄνον,
Ἐφώνησε ταῦτα εἰπών·

"Χωρὶς τι καλὸν νὰ ἐλπίσω,
Τὸ θλέπω, τὰ κῶλα θ' ἀφήσω
Ἀγρίων πτηνῶν ἁρπαγήν·
Πλὴν δύο θανάτους λαμβάνω,
Ἂν πέπρωται πρὶν ἀποθάνω
Νὰ λάβω καὶ ὄνου πληγήν."

Ὁ θνητὸς τὴν δυστυχίαν
Ὑποφέρει διπλασίαν
Χλεύην κ' ἔλεγχον εὑρίσκων
Παρὰ φαύλων ἀνθρωπίσκων.

Σοφ. Καρύδης.

Ἔλυσαν. Τὰ 436, (ἡμιέτρως) 437, 440 ἡ Κυρία Ἐφιγένεια Α. Πασσάλιδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 434—435 ὁ κ. Α. Π. ἐν Τεργέστῃ· τὸ 432 ὁ κ. Π. Δ. Παπαδάκης ἐν Λεμεσῷ Κύπρου· τὰ 442, 443 ὁ κ. Γ. Κ. ἐν Σμύρνῃ· τὰ 436, 437 ὁ κ. Β. Ε. Βασιλᾶς ἐν Τεργέστῃ.

Κ. Α. Ν. εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ὑπ' ἀρ. 448 προτεινομένου γνωμικοῦ εἶναι ὁ ἀρχαῖος κωμικὸς ποιητὴς Φιλήμων, ὁ σύγχρονος τοῦ Μενάνδρου. Ὁ Φιλήμων θεωρεῖται ὁ πατὴρ τῆς νεωτέρας παρ' Ἕλλησι κωμῳδίας. — κ. Γ. Θ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 128 τεύχους τοῦ "Ἑσπέρου" θέλει ἐκδοθῇ καὶ ποιητικὸν παράρτημα 18, ὅπερ θὰ περιέχῃ τὴν βιογραφίαν τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Δ. Σολωμοῦ, τοῦ ἐκ Ζακύνθου. — Ἐλήφθη· τὰ γραμμάτια τοῦ Λαχείου τοῦ Ἑσπέρου ἀπεστάλησαν. — κ. Π. Κ. εἰς Σμύρνην. Τοὺς νέους συνδρομητὰς ἐνεγραψαμεν· ἀπεστάλησαν δὲ καὶ τὰ ἑκάστῳ ἀνήκοντα φυλλάδια. Τίμημα ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. Μετὰ τῶν φυλλάδίων ἀπεστάλησαν καὶ τὰ ποιητικὰ παραρτήματα, ἅτινα δίδονται δωρεὰν εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἤδη ἀρξάμενον Σ'. ἔτος ἐγγραφομένους νέους συνδρομητάς. Ἐπίσης ἀπεστάλησαν καὶ τὰ γραμμάτια τοῦ Λαχείου. Βέβαίως ἔχετε τὸ δικαίωμα τοῦτο. — κ. Γ. Μ. εἰς Βουκουρέστιον. Καλῶν νὰ ἐπισπεύσητε διὰ πολλοὺς λόγους. — κ. Ι. Μ. Τὰ ζητούμενα περικαλλίμματα Ε'. Ἔτους παρηγγέλθησαν ἤδη καὶ θέλουσιν ἀποσταλῆ ὑμῖν διὰ κιβωτίου διὰ τὸ ἀσφαλέστερον. — κ. Ν. Κ. εἰς Λονδίνον. Ὁ Ε'. τόμος τοῦ "Ἑσπέρου", ὃν ζητεῖτε, περιέχει 174 εἰκόνας, ὧν πολλαὶ εἰναι ὁλοσέλιδοι· πρὸς τούτοις δὲ καὶ 4 ἔκτακτα παραρτήματα εἰκόνων ἡρώων (τοῦ Α. Μιαούλη, Α. Ζαΐμη, Κ. Νικοδήμου καὶ Ἰ. Μακρυγιάννη). Ἐν δὲ τοῖς μέχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσι ποιητικοῖς παραρτήμασι (1—17) ἐδημοσιεύθησαν δύο εἰκόνες, ἡ τοῦ Ἰακώβου Ῥίζου καὶ ἡ τοῦ Ἰακώβου Ῥαγκαβῆ· ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 18 θέλει δημοσιευθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ Δ. Σολωμοῦ. Τὴν τοῦ Ἀθ. Χριστοπούλου ἠναγκάσθημεν ν' ἀναβάλωμεν μὴ ἐπιτυχάντες εἰκόνα αὐτοῦ, μετὰ δύσφορα διαβήματα. Ἐλπίζομεν ὅτι ἐπὶ τέλους θέλει εὑρεθῇ· ἐὰν δύνασθε νὰ τὴν προμηθεύσητε ἡμῖν θέλετε εὐχαριστήσει οὐ μόνον ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναγνώστας τῶν παραρτημάτων. — κ. Π. Μ. εἰς Χίον. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς εἰκόνος τοῦ μεγάλου πολίτου τῆς Ἑλλάδος, Ἀνδρέου Μεταξᾶ. Ἡ ὁμοιότης εἶναι μεγάλη. Θέλει δημοσιευθῇ ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ", ἐν τοσούτῳ ἐγένετο ἤδη φροντὶς περὶ κατασκευῆς αὐτῆς.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Οἱ κατὰ τὸ ἀρχόμενον Σ'. ἔτος ἐγγραφόμενοι νέοι συνδρομηταὶ θέλουσι λάβει καὶ τὰ παραρτήματα τῶν ποιημάτων ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν δωρεάν.

Σ. τ. Δ.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ
ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ. ELSTER-STR. 41.

Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ.

Ἐπειδὴ ὁ "Ἕσπερος", ἐπιτυχῶς διανύσας πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, εἰσέρχεται ἤδη εἰς τὸ ἕκτον αὐτοῦ ἔτος, ἡ Διεύθυνσις αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ὅπως συστήσῃ ἐφέτος Λαχεῖον πρὸς ὄφελος τῶν κκ. συνδρομητῶν τοῦ Ἑσπέρου, οἵτινες τοσοῦτον εὐμενῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν καθ' ὅλον τὸ πενταετὲς τοῦτο διάστημα.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου, τὰ ὁποῖα θέλουσι διανεμηθῆ δωρεὰν τοῖς κκ. συνδρομηταῖς ἀνὰ ἓν ἑκάστῳ, δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ἀπὸ τοῦδε ἀκριβῶς, διότι θέλουσι συμπεριληφθῆ εἰς τοῦτον καὶ οἱ νέοι συνδρομηταὶ τοῦ ἕκτου ἔτους· οἱ κληρωθησόμενοι ὅμως ἀριθμοὶ ἔσονται δέκα ἐν ὅλῳ, καὶ θέλουσι κερδίσει·

1) Πολυτελὲς Λεύκωμα σχήματος μεγάλου φύλλου, χρυσοδεδεμένον περιέχον 12 μεγάλας εἰκόνας γυναικείων καλλονῶν, μετὰ σπανίας τέχνης ἐπεξειργασμένας ἐν φωτοτυπίᾳ.
2) Ἕτερον Λεύκωμα ἐπίσης χρυσοδεδεμένον, περιέχον ἐν χαλκογραφίᾳ 24 θέας τῶν γραφικωτέρων μερῶν τῆς Εὐρώπης ἐπίσης ἀρίστης κατασκευῆς.
3) Ὅλην τὴν σειρὰν τοῦ "Ἕσπερου", ἤτοι τοὺς τόμους Α'. Β'. Γ'. Δ'. καὶ Ε'. χρυσοδεδεμένους διὰ τοῦ γνωστοῦ περικαλύμματος αὐτῶν.
4) Θήκην χρυσόδετον, περιέχουσαν ἐξ εἰκόνας ἀνθοδεσμῶν ἐξ ἀνθέων φυσικοῦ μεγέθους, διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων κεχρωματισμένων, καὶ τοῦτο τόσον πιστῶς, ὥστε δύνανται αὗται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ ὡς ὑποδείγματα ζωγραφικῆς.
5) 6) 7) Ἀνὰ ἕνα τόμον τοῦ Ἕσπέρου ἐπίσης χρυσοδεδεμένον. Τὸ ἔτος αὐτοῦ κατ' ἐκλογὴν τοῦ κερδίζοντος.
8) Λεύκωμα Βοτανικῆς, πολυτελὲς καὶ κομψότατον, διὰ συλλογὴν ἠηρῶν ἀνθέων χρήσιμον. Ἕκαστος πίναξ αὐτοῦ περιέχει τὰ ἰχνογραφήματα ἓξ ἢ ἑπτὰ ἀνθέων φυσικοῦ μεγέθους, μετὰ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν λατινιστὶ καὶ γερμανιστί. Μέθοδος διδακτικωτάτη διὰ τοὺς καταγινομένους εἰς συλλογὰς ἀνθέων.
9) Περιήγησιν τῆς Ἑλλάδος, βιβλίον κομψῶς δεδεμένον καὶ μετὰ εἰκόνων. Καὶ
10) Ὅλην τὴν σειρὰν τῶν περικαλυμμάτων τοῦ "Ἑσπέρου" ἀπὸ τοῦ Α'.—Ε'. τόμου.

Τὸ Λαχεῖον τοῦτο, τοῦ ὁποίου ἡ κλήρωσις θέλει γίνει ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἐν Λειψίᾳ τῇ 1/13 Αὐγούστου 1886, συμμετέχουσιν αὐτοδικαίως οἱ μέχρι 15/27 Ἰουλίου 1886 καταβαλόντες τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν, τὰ δὲ γραμμάτια τοῦ Λαχείου, κατὰ τὸ κάτωθι σχέδιον, θέλουσιν ἀποσταλῆ αὐτοῖς ἀσφαλῶς πρὸ τῆς ἐκκυβεύσεως.

Διὸ παρακαλοῦνται οἱ κατὰ τόπους κκ. ἀνταποκριταὶ τοῦ Ἑσπέρου νὰ ἐμβάσωσιν ἐμπροθέσμως τὰς καταβληθείσας αὐτοῖς συνδρομάς, ὅπως μὴ προκύψωσι βραδύτητες καὶ γεννηθῶσι παράπονα, καθότι ἡ Διεύθυνσις, ἂν δὲν λάβῃ ἐν Λειψίᾳ τὸ τίμημα τῶν συνδρομῶν, εἰς οὐδένα ἀνεξαιρέτως θέλει ἀποστείλει γραμμάτιον.

Ὁ ὅρος τῆς καταβολῆς τῆς συνδρομῆς ἐτέθη, διότι πλεῖστοι μὲν τῶν κκ. συνδρομητῶν, συμμορφούμενοι πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦ "Ἑσπέρου", ἔχουσι τὴν εὐγενῆ προθυμίαν νὰ καταβάλλωσι τὴν συνδρομήν των ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔτους· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ συνδρομηταί τινες ὑπὲρ τὸ δέον βραδύνοντες, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μετέχωσιν οὗτοι τῶν αὐτῶν ὠφελημάτων μετὰ τῶν ἄλλων, τῶν διευκολυνόντων τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Διευθύνσεως.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ

ΕΚΚΥΒΕΥΘΗΣΟΜΕΝΟΝ ΤΗι 1/13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1886 ΕΝΩΠΙΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι.

Οροι τοῦ Λαχείου·

Συμμετέχουσιν αὐτοῦ πάντες οἱ Κύριοι συνδρομηταί, οἱ μέχρι τῆς 15/27 Ἰουλίου τρέχ. ἔτους καταβαλόντες τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν.
Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἑσπέρου δὲν θεωρεῖ γενομένην τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς, εἰμὴ ἀρ' οὗ ἐιβασθῇ αὕτη ἐν Λειψίᾳ.
Τὰ γραμμάτια θέλουσιν ἀποσταλῆ δωρεὰν ἅμα τῇ λήψει τοῦ τιμήματος τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.
Οἱ δέκα κληρωθησόμενοι ἀριθμοὶ κερδίσουσι κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν·

Ἀρ. α'. Τὴν σειρὰν τῶν τόμων Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'. τοῦ Ἑσπέρου χρυσοδέτων.
- β'. Λεύκωμα τῶν καλλονῶν ἐν φωτοτυπικαῖς εἰκόσιν.
- γ'. Λεύκωμα τῶν ὡραίων τοποθεσιῶν ἐν χαλκογραφίᾳ.
- δ'. ε'. στ'. Ἀνὰ ἕνα τόμον τοῦ Ἑσπέρου κατ' ἐκλογήν.
- ζ'. Θήκην μετὰ 6 εἰκόνων ἀνθέων ποικιλοχρόων.
- η'. Λεύκωμα Βοτανικῆς.
- θ'. Περιήγησιν τῆς Ἑλλάδος.
- ι'. Τὰ περικαλύμματα τοῦ Ἑσπέρου τῶν ἐτῶν Α'.—Ε'.

Ἅπαντα τὰ κέρδη θέλουσιν ἀποσταλῆ ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν, οἱ δὲ κερδίσαντες ἀριθμοὶ θέλουσι δημοσιευθῆ διὰ τοῦ Ἑσπέρου.

Ἐν Λειψίᾳ 15/27 Ἀπριλίου 1886.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.